

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**UŞAK KARAHALLI İLÇESİ İLKÖĞRETİM OKULLARI
BİRİNCİ KADEMESİNDE İŞLENEN BEDEN EĞİTİMİ
DERSLERİNİN SINIF ÖĞRETMENLERİ TARAFINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Rıfat ÇİÇEK

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN
Prof. Dr. Fehmi TUNCEL**

2008 ANKARA

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Spor Eğitimi Bilimleri Alanı
Yüksek Lisans Programı

çerçevesinde yürütölmüş olan bu çalışma, aşğıdaki jüri tarafından
Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 01/08/2008

Prof.Dr. Fehmi TUNCEL
Ankara Üniversitesi BESYO
Jüri Başkanı

Yrd.Doç.Dr. Hakan SUNAY
Ankara Üniversitesi BESYO
Raportör

Doç.Dr. Mitat KOZ
Ankara Üniversitesi BESYO

Yrd.Doç.Dr. Fatih YENEL
Gazi Üniversitesi BESYO

Yrd.Doç.Dr. Velittin BALCI
Ankara Üniversitesi BESYO

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No:
Kabul ve Onay	ii
İçindekiler	iii
Önsöz	iv
Çizelgeler	v
1. GİRİŞ	
1.1. Beden Eğitimi ve Spor.	1
1.2. Eğitim ve Beden Eğitimi İlişkisi.	3
1.3. Çocuk, Oyun ve Beden Eğitim.	10
1.4. Eğitim ve Beden Eğitiminin Amaçları.	12
1.5. İlköğretim ve Beden Eğitimi.	17
1.6. Sınıf Öğretmenleri ve Beden Eğitimi Dersi.	21
2. GEREÇ VE YÖNTEM	
2.1. Evren ve Örneklem.	26
2.2. Sınırlılıklar.	26
2.3. Veri toplama teknikleri.	26
2.4. Anketin Güvenilirliği ve Geçerliliği.	27
2.5. Verilerin Çözümlemesi.	28
3. BULGULAR	29
4. TARTIŞMA	55
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	67
ÖZET	71
SUMMARY	72
KAYNAKLAR	73
EK	80
Ek. Anket	81
ÖZGEÇMİŞ	84

ÖNSÖZ

Gelişme ve değişimler insanı her yönden etkilemektedir. Yüzyılımızdaki ekonomik, toplumsal ve kültürel alanlardaki değişim ve gelişmeler karşısında birçok ülke, çağı yakalamak için eğitim ve öğretim sistemlerini, programlarını yenilemeye çalışmışlardır. Önemli olan bu yenileme işini kimin yapacağıdır. Doğru insanlar doğru bilgiyi, zamanında derleyip, değerlendireceklerdir. Spor alanında da akla ilk gelenler, konuları üzerinde alan eğitimi almış kişilerdir. Bu çalışmanın amacı ilköğretim birinci kademesindeki yenilenme sürecine katkı sağlamaktır

Akademik kariyerime devam etmemi isteyen, ilk günden bu güne kadar hep yanımda olan anne ve babama; bu çalışmanın başından itibaren beni sabırla destekleyen, yardımlarını hiç esirgmeden öneri ve eleştirileri ile beni yönlendiren Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğretim üyesi ve tez danışmanım Prof. Dr. Fehmi TUNCEL'e teşekkür ederim.

Ayrıca tez jüri üyelerim Doç. Dr. Mitat KOZ, Yrd. Doç. Dr. Fatih YENEL, Yrd. Doç. Dr. Hakan SUNAY ile Yrd. Doç. Dr. Velittin BALCI'ya ve yanımda olduğunu hissettiğim, her zaman yanımda olacağını bildiğim, bana sürekli destek olan bıkmadan ısrar eden sevgili Dr. Nesrin TOPÇU'ya çok teşekkür ederim.

ÇİZELGELER

Sayfa no:

Çizelge 1: Bazı batılı ülkelerde ve Türkiye’de ilköğretim kurumlarında öğrencilerin 8 yıl boyunca aldıkları beden eğitimi ders saatleri toplamı.....	21
Çizelge 2: Sınıf öğretmenlerinin tanımlayıcı kişisel özellikleri.....	29
Çizelge 3: Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin işlenişine ilişkin görüşleri belirtir II. bölüm betimsel istatistik çizelgesi.....	31
Çizelge 4: Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin işlenişine ilişkin görüşlerini belirtir III. bölüm betimsel istatistik çizelgesi.....	34
Çizelge 5: Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin işlenişine ilişkin görüşleri belirtir II. bölüm betimsel istatistik çizelgesi.....	36
Çizelge 6: Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin işlenişine ilişkin görüşleri belirtir III.bölüm betimsel istatistik çizelgesi.....	38
Çizelge 7: Anketin II. bölümünün cinsiyet değişkenine göre t-testinde anlamlı farklılık bulunan maddeleri.....	39
Çizelge 8: Anketin III. bölümünün cinsiyet değişkenine göre t-testinde anlamlı farklılık bulunan maddeleri.....	41
Çizelge 9: Anketin II. ve III. bölümlerin öğrencilik hayatlarında aktif spor yapma değişkenine göre t-testinde anlamlı farklılık bulunan maddeler....	41
Çizelge 10: Anket maddelerinde, yaş değişkenine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddelerin tanımlayıcı istatistikleri.....	43
Çizelge 11: Anket maddelerinde, yaş değişkenine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddelerin tanımlayıcı istatistikleri.....	44
Çizelge 12: Anket maddelerinde, yaş değişkenine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddeleri gösteren tek faktörlü varyans analizini.....	45
Çizelge 13: Anket içinde, yaş değişkenine göre anlamlı farklılık bulunan maddelerin çoklu karşılaştırılması -Post Hoc test- sonuçları.....	47

Çizelge 14: Anket maddelerinde, lise türü değişkenine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddeleri gösteren tanımlayıcı istatistikleri.....	49
Çizelge 15: Anket maddelerinde, lise değişkenine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddeleri gösteren tek faktörlü varyans analizini.....	50
Çizelge 16: Anket içinde, mezun olunan lise türüne göre anlamlı farklılık bulunan maddelerin çoklu karşılaştırılması -Post Hoc test- sonuçları	51
Çizelge 17: Anket içinde, hizmet süresine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddeleri gösteren tanımlayıcı istatistikleri.....	52
Çizelge 18: Anket maddelerinde hizmet süresi değişkenine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddeleri gösteren tek faktörlü varyans analizini.....	53
Çizelge 19: Anket içinde, hizmet süresi değişkenine göre anlamlı farklılık bulunan maddelerin çoklu karşılaştırılması -Post Hoc test- sonuçları.....	53

1.GİRİŞ

1.1. Beden Eğitimi ve Spor.

Günümüz dünyasında teknoloji, ideoloji ve ekonomik faktörlerin etkisi ile ortaya çıkan küreselleşme süreci, sporun gelişmesi için uygun bir zemin hazırlar, bu süreç sporu bölgesel nitelikten çıkarıp evrensel özellik kazanmasına neden olmaktadır. Bu nedenle spor ve insan yaşamı birbirinden ayrılmaz hale gelmiştir. Spor toplumdaki en yaygın kuruluşlardan biridir. Şüphesiz ki spor en dar ve geniş anlamıyla insan yaşamında ve toplum sağlığında önemli yer tutan olaylar kümesidir (Özbaydar, 1983).

Sporun diğer yönlerini de göz ardı etmeksizin, toplumsal açıdan ele alarak yapılmış en gerçekçi tanım; spor, sporcu açısından kazanmaya dönük teknik ve fizik bir çaba; seyirci açısından yarışmaya dayalı estetik bir süreç; toplum genelince oluşturulan bütün içinde de, yerine göre o toplumun çelişki ve özelliklerini olduğu gibi yansıtan bir ayna ya da bağımlı değişken, yerine göre onu yönlendirebilen etkili bir amaç, ama son tahlilde, önemli bir toplumsal kurumdur (Fişek, 1980). Çünkü spor kendine özgü toplumsal kuralları, değerleri, etkileşim simgeleri ve süreçleriyle canlı bir toplumsal yapıdır.

İnsan organizması hareket için yaratılmıştır. Düzeni ona göre kurulmuştur (Çolakoğlu, 1986). Beden eğitimi, bedensel etkinlikler aracılığıyla eğitimin sağlanmasıdır, organizmanın bütünlüğü ilkesine dayalı tüm kişiliğin gelişmesidir. Genel eğitimi tamamlar ve ayrılmaz bir parçasıdır. Sağlıklı, güçlü ve mutlu olma dengeli kişilik, toplumsallaşma, kültürleşme ve vatandaşlık eğitimidir (Arslan, 1979). Beden eğitiminde pedagojik eğitimin amacı "rekort kırma veya şampiyon olma" değil, kişiliğin oluşumu ve bunların bütünlük içerisinde düzenlenmesi için eğitimin bir aracı olarak çalışma ve dinlenme biçiminde yaşam içine alınmasıdır. Spor, başarıyı genişletme ve yarışmada üstün gelme amacını içerir. Bunun içinde bedensel açıdan daha yetenekli olanların seçilmesi ve seçilenlerin sürekli ve yoğun bir

biçimde eğitimle yetiştirilmeleri gerekir. Spor, gerçek anlamda başarı gücünün artırılması ve kişisel açıdan en yüksek noktaya çıkarılması yolunda gösterilen yoğun bir çabadır (Aracı, 2004).

Beden eğitimi, zihinsel, estetik, ahlaki ve mesleki-profesyonel eğitimin yanında, genel eğitiminin bir bileşimidir. Sosyal gerekliliklerine uygun olarak, insanın biyolojik potansiyelinin geliştirilmesi amacı ile yapılan çeşitli fizik egzersizlerin tümünü değerlendiren ve sistematik olarak sürdürülen faaliyettir. Tanımdan anlaşıldığı gibi, beden eğitiminin ilk amacı insanın fizliğini etkilemektir. Aynı zamanda, beden eğitiminde kullanılan fizik egzersizlerin çeşidine göre fizyolojik, kullanılan metotlara göre pedagojik, etkilerine göre biyolojik ve organizasyon şekline göre sosyal bir faaliyettir.

Beden eğitimi mümkün olduğunca yarışmadan kaçınır ya da oyun, mücadele ve ağır kas çalışmalarını en az düzeye indirerek hafifletir. Çalışmanın ölçüsünü ayarlar. Eğitimde zorunlu ve eğitim kurumlarında bir plan ve program kuralları içerisinde meydana gelir. Spor ise fiziksel yeteneklerin limitine yaklaşmak ve en çok verimi elde etmek için beden eğitimi faaliyetlerini özelleştirerek çeşitli dallarda somutlaşmış, üst düzeyde yapıldığında fizyolojik, psikolojik, estetik, teknik özellikleri gerekli kılan yarışmaya dayalı ve katı kurallarla çevrili bir etkinliktir. Görünürde amacı yarışmak ve kazanmaktır (Aracı, 2004). Ancak, zorunlu olmayan bir faaliyettir. Kişinin isteklerine göre spor kulüplerinde, uzman çalıştırıcıların belirlediği çevrede yapılır

Spor bu günkü halk dilinde beden eğitimi ile aynı anlamda kullanılmaktadır. Ama unutulmaması gereken bir şey var ki; spor insanı fiziki ve ruhi yönden eğiten bir eğitim şeklidir. Sporu, eğitim ile ilişkilendirirken beden eğitimi kavramıyla beraber düşünmek doğru bir yaklaşım olur. Çünkü beden eğitimi ile spor birbirini tamamlayan bütünün parçaları gibidir (Yetim, 2000).

Bu iki kavram birlikte ele alındığında beden eğitimi ve spor; İlhan ve Yavaş'a göre, milli eğitimin temel ilkelerine uygun olarak kişinin beden, ruh, fikir gelişimini

sağlamaktır. Oyun, cimnastik, sportif çalışmaların bütünü ile kişinin bedence sağlam, fikirce uyanık ve ruhen sağlıklı olmasının aracı olarak görmektedirler. Bu kavramları ve aralarındaki ilişkiyi kurmaya çalışırken, aralarındaki güçlü bağları yok etmeden, beden eğitimi mi, spor mu gibi bir ikileme girmeden beden eğitimi ve spor kavramları birlikte düşünülmelidir (Özçelik, 1989).

1.2. Eğitim ve Beden Eğitimi İlişkisi.

Yeni keşfedilenler, buluşlar, gerek bireysel gerekse uluslar arası ilişkiler, teknoloji ve bilimdeki ilerlemeler kişileri yaşama ayak uydurmaya zorlamaktadır. Dünyadaki var olan bilgiler hızlı gelişmeyle güncelliğini yitirirken, diğer taraftan bilinmeyen pek çok sırrı açığa kavuşturmaktadır. Günümüz dünyasında yaşayan insanın var olan, yaşayan bu hızlı gelişmelere uyum sağlamasının vazgeçilmez aracı hiç şüphe yok ki eğitimidir. Eğitim, bireylere yeni davranışlar kazandırmada ya da mevcut davranışları değiştirmede en etkili süreçtir. Bu yönü ile eğitim, bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yolu ile ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci olarak tanımlanabilir (Duman ve İnal, 2003).

E.L. Thorndike'in da belirttiği gibi eğitim plastik maddelere şekil verme işi değildir, boş olan kafaları doldurmak ya da kuvvet oluşturmak da değildir. Eğitim başarısızlığı ortadan kaldırmak ve en yararlı formları seçmek üzere sağlıklı beden ve ruh hayatı için olanak sağlamak; arzulanan düşünsel ve duygusal uğraşları uyarmak ve yöneltmektir (Varış, 1998).

Bir toplumun devamlılığı ve gelişmesi toplumu oluşturan bireylerin eğitilmesiyle mümkün olmaktadır. Buna bağlı olarak her birey kendinden önceki bireylerin edindikleri bilgileri kazanmak ve aynı zamanda geliştirmek zorundadır. Çünkü insan yetiştirme sorunu iki yönlüdür. Bunlardan birincisi toplumun inançlarından, örflerinden, becerilerinden, tutum ve değerlerinden, birikmiş bilgilerinden oluşan kültürü yeni nesillere aktarmak, ikincisi ise, yetişmekte olan bireylerin zekâ, duygu ve iradelerini dengeli bir şekilde geliştirerek onları birer şahsiyet haline getirmektir.

İnsan yetiştirmenin bu iki yönünden birincisi toplumun devamlılığını, ikincisi ise yaratıcılık göstererek değişen şartlara uyumu sağlar (Muallimoğlu, 1998).

Eğitim, insanlığın yaradılışından beri süregelen bir etkinlik alanıdır (Alpman, 1972). Her insan doğumundan itibaren fiziksel ve sosyal bir çevre içinde yaşamakta ve bu çevreye uyum sağlama durumunda kalmaktadır. Toplumda yaşayan bir insan uyum sağlamak amacıyla çevresiyle etkileşime girmekte ve bu etkileşim esnasında çeşitli beceriler kazanmaktadır (Erden ve Akman, 1997).

İlkçağ Yunan düşünürlerinden Eflatun, eğitimi tanımlarken, ‘Beden ve ruha elverişli olduğu mükemmelliği kazandırmak’, başka bir ifadeyle ‘İnsanda beden ve ruh güzelliğini gerçekleştirmektir’ demektedir. 16. yüzyılda Montaigne de, beden ve ruh bütünlüğünden hareketle eğitimdeki amacın tek yönlü bireyler yetiştirmek olmayıp, bireylerin tüm yönleriyle uyumlu olarak geliştirilmesinin gerekli olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, 18. ve 19. yüzyıllarda yaşamış olan Alman filozof ve eğitimcisi Herbart da, ‘öğretimin eğitsel olması gerekir, sadece bilen insan tehlikelidir’ demek suretiyle yine aynı bütünlüğün önemini, zorunluluğunu anlatmak istemiştir (Yaka, 1991). 17. ve 18. yüzyıllarda ‘J. Locke (1632-1704), J.J. Rousseu (1712-1778), J.C. Gutsmuths (1759-1839) ve J.H. Pestalozzi (1746-1827) gibi eğitimciler öğretim sürecinin geleneksel, dinsel metinler okuyup yazma, ezberleme ve biraz da hesap öğrenmekten çıkarılıp sosyal bilgiler, tabiat bilgileri, beden eğitimi hatta iş derslerinin okul programlarına alınmasını savunmuşlardır (Çam,1999). Görüldüğü üzere düşünür ve eğitimcilerin birleştiği ortak nokta, insanda bedensel yapı ile zihinsel ve duygusal yapı arasındaki uyum, bunun insan için taşıdığı önem olmuştur.

İnsanlık tarihine yön veren faktörlerden en önemlisinin eğitim olduğu bilinen bir gerçektir. Immanuel Kant, toplumun sahip olduğu bilginin en önemli kaynağının eğitim sistemi olduğunu belirtmektedir. İnsanlar, birbirleriyle rahat ve hızlı bir şekilde iletişim sağlayabilmektedir. Her şeyin süratle gelişip değişmekte olduğu bir dünyada hayat süren toplumların, kendi öz kültürünü koruyabilmesinde ve daha güçlü bir duruma gelebilmesindeki en önemli faktör yine eğitimidir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997).

Eğitim, bireyin okul dışında ve içinde yaşam boyu edindiği tecrübelerin diğer bir ifade ile öğrenmelerin bütünüdür. Bu; birey açısından ifade edildiğinde, öğrenim olarak adlandırılır. Eğitim kavramının içinde yer alan öğretim ise, öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenen davranışların gelişmesi için uygulanan süreçlerin tümüdür (Varış, 1988). Öğretimin, zaman ve mekan yönünden sınırlı olmasına karşın eğitim; öğretim sürecini de içine alan, zaman ve mekan yönünden sınırlı olmayan daha genel bir kavramdır.

Eğitim başlıca, formal ve informal olmak üzere iki kanaldan yapılır. Bireyin zihinsel yeteneklerinin gelişmesini sağlayan genel konularda ve bir meslek kazanmasını sağlayan uzmanlık alanlarında bilgiler edinmesi için gerekli her çeşit yetiştirme, örgün eğitim kapsamına girer. Örgün eğitim; bir program dâhilinde, belli bir sürede ve okulda gerçekleşir. Yaygın eğitim ise; bireylere temel bilgiler vermek, yeteneklerini geliştirmek ve belli nitelikler kazandırmak amacı ile verilen okul dışı eğitimidir. Günümüz dünyasında spor bir bilim alanı olarak tanımlanmaktadır. Bunun yanında eğlence ve ticaret sektöründe de önemli bir yer tutmaktadır. İnsanlar sağlıklı yaşamak için de spor yapmaktadırlar. Fakat bu amaçlarından en önemlisi beden eğitimi ve spor adı altında sporun eğitim amaçlı kullanılmasıdır.

Günümüz dünyasında gelecek kuşakların dirençlerini ve üretkenliğini artıracak önlemler alınması gerekmektedir. Eğitimle ilgilenmeyen bir ülke düşünölemeyeceği gibi spordan uzaklaşmış bir topluma da rastlanamaz. Eğitim ve sporun, her kesim için yaşamsal önem taşıdığı açıkça görölmektedir (Karasöleymanoğlu, 1987). Her milletin bilinci eğitim ve kültür varlıklarındaki zenginliği ölçüşündedir. Eğitim; kişilerin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşama yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir (Smith, Stanley ve Shores,1957). Eğitim; bireyin içinde yaşadığı toplumda davranış biçimleri edindiği süreçler toplamıdır.

Demokratik toplumların eğitim anlayışının başında bireylerin düşöncelerini, beklentilerini özgürce ifade edebilecekleri ortamın yaratılması temel ilke olarak yer almaktadır. Göröldüğü gibi sadece fikir eğitiminden sorumlu bir öğretim ve eğitim sistemi artık geçerli değildir. İnsan sadece beyinden ibaret değildir, onun en az öteki

kadar eğitilmeye gereksinimi olan bir vücudu ve ruhsal durumu vardır. Bunu sağlayan en etkili yolun beden eğitimi etkinlikleri ve spor olduğu anlaşıldıktan sonradır ki bütün ileri, uygar ülkeler bu uğurda hiç bir fedakarlıktan kaçınmamışlar, büyük emekler ve paralar harcamışlar ve çabalarını arttırmakta devam etmişlerdir. Bizimse ulus olarak, bu gerçeği teorik olarak kabul ettiğimiz halde henüz uygulama alanına tam olarak aktaramadığımız bir gerçektir (Ateş, 1992).

Eğitim sporun vazgeçilmez bir ögesidir. Spor bu boyutuyla ele alırsak iki şekilde değerlendirilmesi gerekir. Spor için eğitim ve eğitim için spor. Spor için eğitimde spor amaçtır ve sporun en üst düzeyde gerçekleştirilebilmesi için eğitimden yararlanır. Eğitim sporun hizmetindedir ve sporun teknik, estetik ve performans düzeyini yükseltmek için vazgeçilmez bir yoldur. Antrenman bilimi ve spor fiziyojisi, spor psikolojisi, spor yönetimi ve işletmesi, spor pedagojisi gibi pek çok bilim dalı spor için eğitimde önemli yer tutar. Eğitim için sporda ise spor, eğitimin hedeflerine ulaşması için kullanılan araçlardan sadece bir tanesidir. Eğitim gibi sporda, toplum yaşamında vazgeçilemeyecek, kesintiye uğratılamayacak bir olgudur.

Bireyin yaşayabilmek için yaptığı eylemler duyu sinir- kas sistemlerinin eşgüdüm içinde çalışmasıyla gerçekleşir. Hareketliliği gerektiren bütün işlerde beden bir kaç organı birlikte ve eşgüdüm içinde çalışmak zorundadır. Okumada, yazmada, resim yapmada, bir müzik aletini kullanmada olduğu kadar bir oyunda, bir spor dalında gözün, kolların, ellerin, bacakların ve ilgili bütün diğer organların birlikte çalışması gerekir (Başaran, 1981).

İtici gücü yapısal, duygusal ve sosyal hareketlilik olan eğitim, İnsanı her koşulda her yerde etkin ve güçlü konuma getiren olgudur. İnsanlar ulaşabildikleri yerlerde, hakimiyetlerini kurmak için hareketlerini doğal dengeye uydurmak zorunda kalmışlardır. Bu gelişim, beden eğitiminin oluşumunda temel etken olmuştur. Yapısal hareketlerin eğitim bütünlüğü içerisinde, belirli hedefler doğrultusunda bilinçli, kontrollü ve düzenli bir şekilde organizasyonuna “beden eğitimi” denir (Özyiğit, 1991).

J.J. Rousseau (1712–1778) beden eğitimi ve oyunun önemine değinmiştir. Rousseau, fiziksel egzersizlerin kişinin kendi bedenini ve başkalarının bedenini algılamasına yardımcı olacağını belirterek beden-zihin bütünlüğü üzerinde durmuştur. Doğacı görüşü benimseyen John Basedow (1723–1790) kendi kurduğu okulunda her gün üç saat cimmastik, spor ve oyunlar gibi fiziksel etkinliklere yer vermiş, dans, eskrim, binicilik gibi etkinlikleri önermiştir. 1893 yılında Harvard ilk olarak beden eğitiminde akademik dereceyi vermeye başladı. 1900'lü yıllarda oyun sporları programlarına yer verdi. John Dewey (1870–1952) zihnin düzenli olarak gelişiminin doğrudan kas ve duyumların düzenli gelişimine bağlı olduğunu, hareketin ve duyu organlarının kullanımının bilgi materyalleri ile ilişkiye geçmek için gerekli olduğunu belirtmiştir (Fişek, 1985).

Beden eğitimi ve spor, genel olarak ferdi yönden insan sağlığı, karakter gelişimi, morali ve verimliliği, milli yönden sağlam, güçlü, ortak duygu, davranışları yüksek bir insan gücü potansiyeli ve varlığı ile doğrudan ilgili, en etkili bir eğitim, sağlık faaliyetidir. Bu bakımdan zihni ve fikri gelişimin, ancak bedeni gelişmeyle uyumlu ve dengeli olması halinde insanın ve toplumun daha sağlıklı, dengeli, mutlu, uzun ömürlü, başarılı ve verimli olabileceğinde tam bir görüş birliği vardır (Devlet Planlama Teşkilatı, 1983).

İnsanın, toplum kurallarına uygun olarak yaşaması, birbiriyle olan ilişkilerin iyi örneğini verilebilmesi, yardımsever, insan haklarına saygılı, dürüst davranması, zeki, ruhsal ve bedensel yapı itibarı ile sağlıklı olmasıyla bağlantılıdır. Beden eğitimi, insanın sosyalleşebilmesi ve kişiliğini bulup, doğru bir çizgi üzerinde devam etmesinde büyük rol oynar. Kısaca beden eğitimi bireyin beden sağlığını ve ruh sağlığını, beden becerilerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevresel koşullara ve katılımcıların özelliklerine göre değiştirilebilen esnek kurallara dayalı oyuna, cimmastiğe, spora dönük alıştırmaların tümünü kapsayan geniş tabanlı bir etkinliktir. Beden eğitimi bireyin büyüme, gelişme ve davranışlarını sağlayan güçlü bir eğitim alanı, bireyin beden ve ruh sağlığının geliştirilmesi için yapılan hareketlerin bütünüdür (Aracı, 2004).

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa göre, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları bölümünün ikinci maddesinde ‘Bir ülkenin kalkınma ve gelişmesinde en önemli faktör olan insanı, gücü mükemmel, fizik kapasitesi yüksek, ruh sağlığı tam, çocukluk yıllarından itibaren istemli bir beden eğitimi ve sporun ömür boyu uygulanması gerektiğine inanmış, bunu alışkanlık haline getirmiş olarak yetiştirmek esastır açıklaması yer almaktadır. Bu amaca ulaşabilmek için okul öncesi eğitimden başlayarak, eğitimin her kademesinde beden eğitimi ve spor uygulamalarının yer alması gerekir. İnsanın fikir ve ruh unsurlarıyla birlikte bütünlüğünü meydana getiren vücudunun belli maksatlar için eğitilmesi düşüncesi, insanlığın evren üzerindeki varlığı kadar eskidir. Canlılığın tek belirtisi olan hareket, aynı zamanda vücut eğitiminin de başlıca vasıtasıdır (Alpman,1972).

Beden eğitimi ve spor aktiviteleriyle yalnızca fiziksel gelişim değil, zihinsel ve sosyal gelişim de sağlanmaktadır (Bucher ve Wuest, 1987). Bu etkileriyle beden eğitimi ve sporun bu özelliği başka hiçbir alanda bulunmamaktadır. Bu nedenledir ki beden eğitimi ve spor tüm dünyada önemsenmiş ve okul programlarında yerini almıştır. Günümüzdeki modern beden eğitimi ve spor anlayışı ise gelişim özellikleri olan fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişim özelliklerini kazandırması ve insanların yaşam kalitelerini arttırmaya yöneliktir. Bu bağlamda günümüzde beden eğitimi ve spor aktiviteleri; sağlık, boş zamanları değerlendirme, performans, kendine güven, kişiler arası ilişkiler ve aktif yaşam tarzı alışkanlıklarının kazandırılması amaçlı yapılmaktadır (Lumpkin, 1990). Beden eğitimi ve sporun ayrıca toplumsal bir yönü de vardır ki eğitimciler, bir ülkede düzenli spor yapan nüfusun çoğalmasını o ülkenin uygar olma durumunun bir göstergesi olarak kabul etmektedirler (Varış, 1988).

Bilim, eğitimi, zihin ve beden bütünlüğü içinde ele almaktadır. Kaldı ki, bedensel gelişmenin, bütün eğitim faaliyetleri içinde ancak beden eğitimi ve spor programlarıyla mümkün olması, beden eğitimi ve sporun eğitim açısından değerini ortaya koymaktadır. Artık günümüzde her toplumda, her eğitim düzeyinde sporun kişinin bir karakter kazanması, kendi kendine disiplinli olması ağrıya, acıya, rahatsızlığa dayanıklılık göstermesi gibi amaçlar taşıması, eğitimin hem fiziki hem de zihni yönlerden bütünleşmesini ifade etmektedir (Özbaydar, 1983).

Bu anlayış içinde insan faktörüne büyük önem verilmiş ve zihinsel becerilerin geliştirilmesinde bedensel becerilerin de etkin olduğu ortaya çıkmıştır. Çağdaş eğitim anlayışı içinde bütüncü olan beden eğitimi ve spor, içeriği bakımından, kısa ve uzun süreli bireyin eğitim ve öğretimine büyük katkılar sağlayabilecek kapsama sahiptir. Gerek toplumsal gerekse bireysel düzeydeki gelişim bir ülkenin kalkınma ve gelişmesinde en önemli unsurdur. Bunun için nitelikli insan gücünü yetiştirmede etkin bir eğitim sistemi ve nitelikli öğretmenlerin varlıklarının yanında insanın fiziksel kapasitesinin yüksek, ruh sağlığının tam olması gerekmektedir. Buna göre diyebiliriz ki hareket faktörünün her çeşidini ve bütün prensiplerini kapsayan Beden Eğitimi ve Spor, insanların beden ve ruh yapısının eğitilip geliştirilmesinde en uygun ve en önemli araçtır.

1.3. Çocuk, Oyun ve Beden Eğitimi.

Çocukluk süreci, özellikle 18. yüzyıldan itibaren yaşamın farklı ve özel bir bölümü olarak algılanmaya başlandı. 19. yüzyılda eğitimciler ve ahlakçılar, çocuklara kendilerini ifade etme olanağı verilirse sağlıklı büyüme göstereceklerini, davranışlarında sosyal sorumluluk taşıyabileceklerini ileri sürerek, çocuk gelişimi ve davranışlarının yönlendirilmesi gerektiğini savundular. Günümüze kadar süregelen gelişmeler, çocuklara özgü bir dünya yarattı. Çocukların bu ayrı dünyasında, onların gereksinimlerine, ilgilerine ve yeteneklerine göre hazırlanan etkinlikler, okulları kitaplar, alışveriş merkezleri, yiyecekler gibi pek çok oluşum yer almaktadır. Anne, baba ve eğitimciler, çocuklara karşı ilk ve ortaçağın aksine daha “empatik” oldular. Çocukların duygusallaştırılması olarak nitelenebilecek bu eğilim, 20. yüzyılı gerçek bir çocuk yüzyılı yapmıştır. “çocukluk Döneminde Spor” kavramı da yine bu yüzyılda oluşmuştur (Muratlı, 1997).

Türkiye’nin de 1990 yılında imzalayarak kabul ettiği, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi’ne göre, 0–18 yaş arası tüm bireyler çocuk olarak kabul edilmektedir. Çocuk olmanın yaş sınırının bu denli yüksek olarak kabul edilmesinin altında, toplumun yeni yetişmekte olan üyelerini özenle korumaya, geliştirmeye ve

eğitmeye çalışmasının yattığı söylenebilir (Önder, 2003). Çocukluk dönemi, insanın doğumundan itibaren cinsel olgunluğa ulaşmaya kadar yaşadığı dönemi kapsar. Bu süreç genel olarak kızlarda 10 yaş, erkeklerde 11 yaş sonuna kadar devam eder. 0–14 ay arası bebeklik dönemi, 15–36 ay arası özerklik dönemi, 4–6 yaş arası bireysellik kazanma dönemi, 7–11 yaş arası toplumsallaşma dönemi olarak seyreder. Genel eğitimin bir parçası olan beden eğitimi; çocukların bedensel gelişimi, hareket-beceri gelişimi, sinir kas koordinasyon gelişimi, kişisel ve sosyal uyum sağlaması açısından da son derece önemlidir (Bucher ve Koenig, 1983).

Eğitim aracı olan sporun çocuğun her yönden gelişmesinde büyük rol oynadığı bilinmektedir. Sportif oyunlara bir ekip üyesi olarak katılma; çocukta yardımlaşma, beraber çalışma, diğer ekip elemanlarına ve oyun düzenine saygılı olma gibi duyguları geliştirir. Çocuk, oyun içinde çevresiyle fiziki ve duygusal ilişki kurar; sosyal yönünü geliştirme olanağı bulur (Altınköprü, 2002).

Çocuk oyunlara sıfır yaşından itibaren başlayıp değişik yaş gruplarında değişik amaçlı ve karakterli oyunlar oynar (Başaran, 1992). Sportif oyunlar içinde çocuk kendi bedenini tanır, yeteneklerinin farkına varır. Başarabileceği ve başaramayacağı hareketleri, emniyetli bir ortamda öğrenerek gereksiz tehlikelerden uzak duracak deneyimler edinir. Kendi yaşında çocuklarla bir arada, paylaşma ve yardımlaşmayı öğrenir. Sorumluluk alma ve düzenli çalışma alışkanlığı edinir. Oyun, çocuğun ruhsal gelişiminde ve kişilik kazanmasında, sevgiden sonraki en önemli ruhsal besinidir. Okul öncesi dönemde ve sonrasında motor becerilerin gelişmesinde sosyalleşmenin etkileri görülmeye başlar (Muratlı, 1997). Oyun, bir yandan çocuğun fiziksel ve zihinsel yapısını geliştirirken, diğer yandan da onun nesneler dünyasıyla ilişki kurmasını, özgürlük ve bireysellik kazanmasını sağlayan, daha sonra da toplumsallaşmasına büyük ölçüde yardımcı olan çok önemli bir etkinliktir (Gürün, 1984).

Beden eğitimi, spor etkinlikleri ve oyunlar yoluyla kazanılan psikolojik ve sosyal alandaki davranış değişiklikleri bireyin genel yaşantısına transferi, konusunda

yapılan araştırmalar, bedensel aktiviteler yoluyla fiziksel ve psiko-sosyal alanlarda kazanılan davranışların günlük yaşamda gerekli ve ilgili benzer durumlara transfer olduğunu göstermiştir (Çamlıyer, 1991).Çocuğun bu sosyal davranışları kazanması oynadığı oyunun çeşidine, niteliğine, oyun arkadaşlarının ve çevresinin durumuna bağlıdır. Oyun alanları çocukların sosyalleşmesi için en iyi ortamlardır. Çünkü oyun ocuk için ciddi ve amaçlı bir uğraşıdır. Çocuklar ilkokula kadar çeşitli aşamalardan geçerler. Bazı dönemlerde tek başlarına, diğer zamanlarda başka çocuklarla oynayabilirler (Bucher ve Karetcel, 1993).

Hareket genişliği (esneklik); eklemlerin her yöne doğru olan hareket olanaklarını en uygun bir şekilde kullanma yeteneğidir. Küçük ocuklarda kas-iskelet sistemi, henüz yeterince kuvvetlenmediği için yüksek bir esneklik gösterir. Düzenli bir hareket genişliği eğitimi, yaşa bağlı fizyolojik yasaları ortadan kaldırmamakla birlikte bu olumsuz gelişmelerin etkisini azaltabilir. Bu nedenle mümkün olduğunca erken yaşlarda eğitilmesi gereken özelliklerden birisi, belki de ilki; hareket genişliğidir (Haywood ve Getchell, 2001).

Hareket eğitimi, çocuğun sinir kas koordinasyonunu geliştirmek, fiziksel uygunluğunu artırmak, algısal motor gelişimini desteklemek, sosyal-duyusal gelişimini sağlamak, öğrenme yeteneğinin geliştirilmesini sağlamak, serbest zamanı programlamayı ve değerlendirmeyi amaç edinmiş olmalıdır (Coakley, 1998). Amaçlı ve anlamlı biçimde düzenlenen hareket eğitimi programları çocuğun duygusal, toplumsal ve psikosomatik yönlerini etkiler. Hareket eğitimi kavramı, spor, oyun, dans, alıştırma ve keşfedici hareketleri kapsar. Hareketler yolu ile elde edilen bu deneyimler kendi başlarına bir amaç değil, büyüme ve gelişmede sürekli ve etkili temel bir araç olarak düşünülmalıdır (Gallahue, 1996).

Kaslarını ilkin oyunda, daha sonra da sistemli ve az çok kurallı spor etkinliği içinde geliştirmeye yönlendirilen ocuk, güçlü bir fiziksel yapıya sahip olacaktır. Bu durum az bir süre sonra, özellikle yenyetmeliğin ilk evresinde, çocuğun akranlarının yanında aşağılık duygularına kapılmasına ve az çok doğal olan zseverliğine zarar gelmesine engel olacaktır (Grn, 1984). Oyun ve okul çağında çocuğun bir spor

türüne uyum yapmasını sağlamaya çalışmaktan çok, spor türlerini çocuğa uyarlamak daha doğru olur (Muratlı, 1997).

1.4. Eğitim ve Beden Eğitiminin Amaçları .

Çağı yakalama yoluna giden ülkeler, eğitimin sadece bazı alanlarında değil, insanın tüm yeti ve yeteneklerini bir bütün halinde geliştirebileceği alanlarında yeni arayışlar içine girmişlerdir. Bütün eğitimcilerin, politikacıların, iş adamlarının ve bilim adamlarının çok iyi bildikleri gibi insan bir milletin en büyük servetidir. Gerçekte eğitim sistemi içinde herhangi bir ferdin bütün potansiyelinin geliştirilmesindeki başarısızlık, millet ve hatta insanlık için bir kayıptır (Grand,1970).

Eğitim bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir. Kasıtlı olarak kültürlenmeye eğitim denilir (Gezgin ve Amman, 1993). Öğrenme yoluyla düşünme yeteneğini, bilgiyi, anlayışı ve beceriyi geliştirme süreci olan eğitimin işlevi; dürüst, özgür düşünebilen, sorumluluk duygusu taşıyan, bağınazlığa kapılmayan, hoşgörülü, önyargısız, eleştiriye açık, ölçülü, güzelliği duyabilen, özgür, demokratik ve toplumsal düzenin erdemlerini değerlendirebilen aydın kişiler yetişmesini sağlamaktır.

Eğitimin temel amacının, eğitilen ferde içinde yaşadığı toplumun değerlerinin aktarılması, uzun vadede onu toplumun yetkin, dengeli ve üretken bir üyesi haline getirmek, dolayısıyla da toplumsal uyumu temin etmek ve sürdürmek olduğu açıktır. Ancak her ülke kendi eğitim politikasına göre eğitimin amaçlarını, süresini ve kapsamını belirleyerek uygular (Hardman ve Marshall, 2000). Beden Eğitimi ve Sporu tam bir program içinde uygulamaya başlayan ve bunu genel eğitim sisteminin bir parçası sayan ilk ulus, eski Yunanlılardır. Yeniçağlarda, Beden Eğitimi ve Sporu sistemli bir hale getiren ilk ülke ise Almanya olmuştur. Gerçekten, spordan günümüzde hem sosyalleşme ve sosyal dayanışma süreçlerini oluşturmanın, hem de

bu süreçlerde erişilen hususları korumanın; yani, sosyal uyum aracı olarak yararlanılmaktadır.

Eğitimin, genel anlamda dört amacı vardır. Bireyin kültürüne katkıda bulunmak, toplumsallaştırmak, üretken olmasını sağlamak ve bireyselleştirmek (Başaran, 1978). Bireyselleştirmede, bireylerin gizil güçlerinin ortaya çıkartılması ve istenen doğrultuda değiştirilmesi söz konusudur. Bu değişim bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarda oluşturulabilir. Eğitimle aktarılan kültürel değerler; müzik, resim, folklor, bilim, teknik ve spor olarak ele alınabilir. Toplumsallaştırma, bireyin o toplumdaki yazılı olan ve olmayan kuralları benimsemesi anlamındadır. Üretkenlik ise bireyin kendi yeteneklerine uygun bir iş sahibi olarak kendi geçimini sağlaması, toplumun zenginliklerini koruyan ve kalkınmasına katkıda bulunan sağlıklı, mutlu ve dengeli bir insan olmasıdır. Günümüzde eğitimin amaçlarının, bireyi, nedenini anlamaksızın yapacağı tercihlere koşullandırmaktan çok özgürce tercihler yapmaya teşvik etmek olduğu kabul edilmektedir. Bu bakımdan eğitim, bireyin özgür kılınmasında önemli bir etken olmaktadır. Burada, sözü edilen özgürlük kavramı; insana değer verilmesini, insanların eşit haklara, fırsatlara sahip olmasını da kapsamına almaktadır (Büyükdüvenci, 1987).

Eğitimin başlangıç noktasında da, kısa ve uzun vadeli amaçlarının temelinde de insan vardır. Bu anlamda eğitimin bir parçası olarak spor, toplumsal sağlık, huzur ve barış için insanın bütünlüğüne ve tüm kişiliğine katkıda bulunacak şekilde değerlendirilmelidir. Eğitim gibi spor da, toplum yaşamında vazgeçilemeyecek, kesintiye uğratılamayacak bir olgudur. Eğitim de, spor da, ilk çağlardan bu yana kişi yaşamını kalıtımsal olarak etkilemektedir. Bu olgu, gelecek kuşakların da dirençlerini ve üretkenliğini artıracaktır. Eğitimle ilgilenmeyen bir ülke düşünölemeyeceği gibi spordan uzaklaşmış bir topluma da rastlanamaz. Eğitim ve sporun, her kesim için yaşamsal önem taşıdığı açıkça görölmektedir (Karasöleymanoğlu, 1987) Spor, eğitim ile ilişkilendirirken beden eğitimi kavramıyla beraber düşünmek doğru bir yaklaşım olur. Çünkü beden eğitimi ile spor birbirini tamamlayan bütöünün parçaları gibidir (Yetim, 2000).

Eğitimin en temel ilkelerinden biri insanları, zihni ve bedeni yönleriyle bir bütün olarak yetiştirmektir. Kuşkusuz bireylerin bedensel ve ruhsal yönden sağlıklı ve mutlu olması, toplumsal kalkınmanın da önde gelen koşullarındandır. Dolayısıyla beden eğitimi dersi, öğrencilere sağlıklı aktivite alışkanlığı kazandırmak ve en uygun bir fiziksel uygunluğu hayat boyu devam ettirmek biçiminde belirginleşen amaçları kapsamaktadır (Petray, 1989).

Aynı şekilde amaç ve fonksiyonlar boyutunda ele aldığımızda eğitim ile Beden Eğitimi ve Spor arasında bir paralellik vardır. Bu da beden eğitimi ve sporun eğitimin vazgeçilmez bir parçası olduğunu göstermektedir. Ancak, beden eğitimi ve sporda öngörülen amaçlara ulaşabilmek için istenilen davranışların geliştirilmesi, uygun eğitim ortamları sağlanması ile mümkün olabilecektir. Fiziki hareketlerle insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek, böylece eğitimin bütünlüğünü sağlamak, beden eğitimi ve sporun amaçlarının odak noktasını teşkil etmektedir (Erkan, 1982).

Beden eğitimi insanı bütün yönleri ile etkileyebilmektedir. Bu sebepten dolayı beden eğitimi, eğitim sistemi içinde büyük bir pay sahibidir. Fakat beden eğitiminin bireylere yararlı bir eğitim sistemi haline getirilebilmesi için sadece iyi bir eğitim programı yeterli değildir. Tam olarak bireyleri olumlu etkilemesi ve eğitmesi için dersin uygulamalarının etkin olması gerekmektedir. Charles McClay (1886-1959) beden eğitimin en önemli amaçlarının organik ve psikomotor gelişimin sağlanması olduğunu savunur. "Beden aracılığıyla eğitim" görüşünü reddeder ve bedenin eğitilmesi üzerinde durur (Fişek , 1985).

İnsanı her yönden sağlıklı kılabilen beden eğitimi ve sporun insanın gelişimine yönelik üç amacı vardır. Organik Gelişim ile organizmanın güçlenmesi, hareket sonucu kas kemik sistemlerinin, iç organlarının sağlık ve dayanıklılık kazanarak gelişmesidir. Diğer bir deyişle insan, daha az enerji harcayarak daha çok iş yapabilir. Bedensel gelişim ile insan davranışları arasında yakın bir ilişki vardır. Bedensel gelişimde görülen bozukluklar, bireyin davranışlarını olumsuz yönde etkileyerek işlevlerini yerine getirmesini engeller. Zihinsel Gelişim ile de yaparak, deneyerek

öğrenme sonucu, algılama, düşünme, karşılaştırma gibi öğrenme için gerekli temel kavramların gelişmesidir (Charles, 1987).

Beden Eğitimi ve Spor'un amaçları, iki farklı yaklaşımla ele alınmıştır. Bedenin eğitilmesi veya hareket etmenin öğrenilmesi (Bucher ve Wuest, 1987). Bu görüş, beden eğitiminin amacının, beden ve beceri gelişiminin sağlanması olduğunu savunmuştur. Beden, savaşa hazırlık, sağlıklı olmak vb. gibi çeşitli amaçlarla eğitilmektedir. Beden aracılığıyla eğitim veya hareketler yoluyla eğitim: Bu görüş becerilerin kazanılması ve bedensel gelişimin sağlanması yolu ile gelişimin diğer boyutlarında istenilen davranış değişikliğinin sağlanması amacını taşımaktadır. Bu görüşe göre, beden eğitimi hareket etmeyi öğrenmek ve hareketler yoluyla öğrenmektir.

Bu gün sporda sayısız başarıyı yakalayan Amerika'da, beden eğitimi ve sporun her kademesinden sorumlu olan, Amerika Sağlık, Beden Eğitimi ve Rekreasyon Birliği beden eğitimin 5 önemli amacı 1965 yılında şöyle ifade etmiştir:

- Çocukların ve gençlerin etkili ve becerikli bir şekilde hareket etmelerine yardımcı olmak.
- Çocukların ve gençlerin hareketi anlaması ve değerlendirebilmesi.
- Harekete bağlı olan belli bilimsel prensipleri anlaması ve değerlendirilmesi.
- İnsanlar arasında daha iyi ilişkiler kurmak.
- Organizmanın çeşitli sistemlerinin geliştirilmesi (Williams, 1964).

Görüldüğü gibi, zaman içerisinde beden eğitimin amaçları çeşitli şekillerde sunulmuştur. Yukarıda sayılan sınıflandırmaların yanında beden eğitiminin genel amaçlarını üç ana başlık altında sınıflandırmak mümkün olmaktadır.

Fizyolojik amaçlar: Vücudun güçlendirilmesi, düzgün ve uyumlu fiziksel gelişim, sağlık durumunun iyileştirilmesi ve efor kapasitesi geliştirilmesi ile ilgili amaçlar.

Eğitsel amaçlar: Temel ve özel motorik bilgi ve becerilerin niteliği ve niceliği, motorik becerilerin gelişme seviyesi, gözleme kapasitesi, yaratıcılık, düşünme gibi psikolojik özelliklerin ve estetik ve ahlaki duyguların ve alışkanlıkların gelişimi ile ilgili amaçlar.

Psiko-sosyal amaçlar: Fizik egzersizin sistematik olarak uygulama alışkanlığının eğitilmesi ve onun gereğinin konusunda inandırılması ile ilgili amaçlar.

1.5. İlköğretim ve Beden Eğitimi.

Eğitim, yeni kuşakların, toplum yaşayışlarında yerlerini almak için seçilmiş ve denetimli bir çevreyi özellikle okulu içine alan bir süreçtir (Erkal, Güven ve Ayan, 1998). Okul vasıtasıyla toplumu oluşturan bireylerin ortak bir birikime sahip olmaları, öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların, fert ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi; yapıcı, yaratıcı ve üretken; millî kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışı kazanmış fertler olarak yetiştirilmeleri amaçlanmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı 1994). Uygar toplumlar, sosyal yaşamlarını sürdürebilmek için çeşitli kurumlar geliştirmişlerdir. İşte okul da bunlardan biridir. Tabii ki eğitimin kurumsallaşması doğrultusunda okulların kurulması eğitim kavramını okulla sınırlandırmak anlamına gelmemelidir. Okul saatleri dışında birey, sosyal ve doğal çevre ile etkileşim halindedir. O halde eğitim okula gelmeden önce ailede, çevrede ayrıca süregelmektedir. Önemli olan okul içi ve dışı eğitimin birbiriyle tutarlı olması ve birbirini tamamlamasıdır.

Bir toplumun kalkınması için gerekli olan insan gücünün eğitimi, örgün ve yaygın eğitim sistemleriyle doğrudan bağlantılıdır. İlköğretim örgün eğitimin ilk evresidir. Bu ilk kademe, bireylere, karşılaşacakları sorunları çözmede, toplum değerlerine uyum sağlamada ve toplum kurallarını uygulamada temel yeterlik kazandırır. En iyi öğrenme bireyin kendine uygun olanı öğrenmesidir. İlköğretim

yetenekleri geliştirmenin, saptamanın ve yönlendirmenin ortamıdır. Ayrıca bireylerin ilgi ve yeteneklerinin meydana çıkarılması ve daha sonraki öğretim kademesinde izleyecekleri program doğrultusunda yönlendirilmeleri açısından da milli eğitim sistemi içerisinde önemli bir yere sahiptir.

Ülkemizde ilköğretime başlama yaşı yedidir. Spora yönelik hareketler dönemi de bu yaş grubuna denk düşmektedir. İlkokul çocukları yeni beceriler kazanmaktan çok, daha önce kazandıkları temel becerileri akıcı ve doğru olarak ortaya koyarlar. Motor gelişimin bu aşaması temel hareketlerin gelişim aşamasıdır (Öztürk , 1984). İlköğretim, 6–14 yaşlarındaki çocukların eğitim-öğretimini kapsayan, sekiz yıl kesintisiz eğitim yapılan ve bitirenlere ilköğretim diplomasının verildiği okullardan oluşur. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunlu olup devlet okullarında parasızdır. İlköğretimin amaç ve görevleri, millî eğitimin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak; her çocuğa iyi bir vatandaş olmak için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmak; onu millî ahlâk anlayışına uygun olarak yetiştirmek; her çocuğu ilgi, istidat ve kabiliyeti yönünden yetiştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamaktır (Sönmez, 1998).

İlköğretim örgün eğitim kademesi içerisinde yapılandırılmış olan zorunlu eğitim kurumudur. Türkiye'nin genç nüfuslu bir ülke olması, ülkemiz açısından ilköğretimin önemini artırmaktadır. Hiçbir toplum genç kuşaklarını eğitmeden dinamik bir atılım yapamaz ve geleceğine umutla bakamaz. Diğer eğitim kurumlarına göre ilköğretim daha yaygın, hizmet alanı daha geniş ve köklü bir konuma sahiptir.

İlköğretim kurumlarının çocuklar için ilgi çekici, bulunmaktan zevk aldıkları çocuk dostu ortamlar olabilmesi için, özellikle ilk beş yılda öğretim programlarında çocukların oyun yoluyla, müzikle, resimle, yaratıcı drama ile dansla, hareket ederek, araştırarak, keşfederek öğrenmelerini sağlayacak eğitim durumlarına ve temel olarak çocuğun kendi içindeki ilerlemesini dikkate alacak sınama durumları, ölçme ve değerlendirme tekniklerine yer verilmelidir. Bilgi teknolojileri, resim, müzik, yaratıcı drama, beden eğitimi ve yaratıcı dans gibi dersler; gerek ilgili,

gerekse diğer derslerde öğretme-öğrenme aracı olarak eğitim programlarında hak ettiği yere getirilmelidir (Devlet Planlama Teşkilatı, 2001).

Kişiler doğal olarak yetenekli oldukları alanlarda daha başarılı olurlar (Erden ve Akman, 1997). Okul çağına giren çocuklar günlerinin büyük bir kısmını okulda öğretmenleri ve arkadaşlarıyla geçirmektedirler. Okulda çocuğun kendini tanımasına, yeteneklerinin farkına varmasına rehberlik yapmak gerekir. Yetenekli olduğu alanda çalışma olanakları sağlanarak çocuğa başarıyı tattırmak, çocuğun kişilik gelişimine büyük katkıda bulunacaktır (Sel, 1985).

Beden eğitimi dersinin bu işlevleri yerine getirebilmesi için üç temel öğenin; öğrenci, öğretmen ve programın olması gerekmektedir. Bu üç öğe, beden eğitimi dersini yönlendiren, biçimlendiren en önemli olgulardır. İlköğretim okullarında beden eğitimi dersinin daha etkin ve yaygın duruma getirilebilmesi ve çocukların bir bütün olarak gelişmesi, bu öğeler arasındaki ilişkinin sağlıklı ve uyumlu olmasına bağlı görünmektedir. Gelişmiş toplumlarca uygulanan en önemli eğitim araçlarından biri olan spor faaliyetlerinin amacı, toplumun sağlıklı nesiller kazanmasını sağlamak ve sporun uluslararası bir özellik kazanması nedeniyle de toplum kültürünün tanıtılabileceği yaygın bir propaganda ve reklam aracı olabilme olarak ifade edilmektedir (Sunay, 2002).

İlköğretiminde beden eğitimi ve sporun amaç ve görevleri.

- Beden eğitimi, bedensel, ruhsal ve toplumsal davranışları oluşturma eğitimidir. Beden bu tür eğitimde amaç değil araçtır. Büyük kas etkinlikleri yoluyla bedensel nitelikleri kazanma da doğal bir sonuçtur. Beden eğitimi, organizman bütünlük ilkesine dayalı tüm kişilik eğitimidir.
- Devlet Planlama Teşkilatının tanımına göre ise, insan bütününi oluşturan fiziki, ruhi ve zihni niteliklerin bulunduğu yaşın ve kapasitenin gerektirdiği verim gücüne ulaştırabilmesi için rekabet olmaksızın yapılan faaliyetlerin tamamıdır.

İlköğretim okullarında beden eğitimi dersi ile çocuğun oyun hakkı ve serbest hareketinin okul yaşamı içerisindeki yeri güvenceye alınır, bedensel ve ruhsal eğitimi sağlanarak sportif etkinliklerden keyif almasına olanak verilir. Her öğrenci beden eğitimi dersi içerisinde yeteneklerinin geliştirilmesi ve dengesiz gelişiminin giderilmesi hakkına sahiptir. Ayrıca beceri, kuvvet ve beden eğitimi içerisinde toplanan planlı etkinlikler, gelişimi önemli bir şekilde destekler ve sağlıklı bir yaşamı mümkün kılar (Özmen,1999).

İlköğretim okullarında beden eğitimi ve spor etkinlikleri sekiz yıllık bir süreyi kapsamaktadır. İlköğretimin birinci kademesinde öğretime başlanmakta ve gelişim periyodu eğitim süresince devam etmektedir. İlköğretimin ilk beş yılında çocuklar vücutlarının parçalarını kullanmayı ve önemli hareket örneklerini ayırt etmeyi ve mekanik prensipleri öğrenmeyi, kurallara göre davranmayı, denge ve zamanı, alanı kullanma gibi tecrübeleri kazanabilirler. İlköğretimin birinci kademesinde Beden eğitimi programı başarılı olduğu takdirde çocuklar, ilköğretimin ikinci kademesinde geleceğe dönük plânlanan hareket aktivitelerinde yer alan becerileri kazanabilirler. Yine ilköğretimden sonra bir üst öğretim kademesi olan ortaöğretimde, ilköğretimde uygulanan beden eğitimi dersi öğretim programlarının gerektiği gibi uygulandığı varsayılmakta ve program bunun üzerine kurulmaktadır. (Milli Eğitim Bakanlığı, 1995)

Amerika’da beden eğitimi ve sporun amaçlarına baktığımızda: Müfredata göre beden eğitiminin iki katkısı vardır: fiziksel uygunluk ve motor becerileri geliştirmek. 1950 ve 1980 yılları arasında Amerika Birleşik Devletlerinde çocuk ve gençlerin spora katılımlarının sosyal gelişmelerine etkisiyle ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar özellikle rekabete dayalı yoğun antrenman ve yarışmaların sosyal gelişme üzerinde olumsuz etkiler yapabileceğini ortaya koymuştur. Bu nedenle on iki yaşın altındaki çocuklar için düzenlenen spor programlarının amacı fiziksel harekete katılım ve sosyal ilişkileri geliştirme olmalıdır (Coakley, 1995).

Bazı Avrupa ülkelerinde ve A.B.D. de, her bir disiplin için ayrı programlar hazırlanmaktadır. Amerika’da beden eğitimi ve spor dersleri için belirli bir müfredat programı yoktur. Beden eğitimi ve spor derslerinin işlenişi eyaletten eyalete, okuldan

okula ve hatta öğretmenden öğretmene değişebilmektedir. Beden eğitimi öğretmeni ve sınıf öğretmeni yetiştiren okullarda özellikle bu dersin müfredat programının hazırlanmasıyla ilgili dersler verilmektedir. Bu dersler ışığında her öğretmen kendi ders programını oluşturabilmektedir.

Çizelge 1: Bazı batılı ülkelerde ve Türkiye’de ilköğretim kurumlarında öğrencilerin 8 yıl boyunca aldıkları beden eğitimi ders saatleri toplamı.

İlköğretim Kurumlarında Öğrencilerin 8 Yıl Boyunca Aldıkları Beden Eğitimi Ders Saatleri Toplamı			
Ülke adı	Toplam saat	Ülke adı	Toplam saat
Fransa	1200	İngiltere	960
İzlanda	720	İsviçre	720
Portekiz	720	Finlandiya	720
Lüksemburg	720	Danimarka	600
Yunanistan	480	Hollanda	480
Türkiye	512	İtalya	480
Norveç	400	İrlanda	240

(Milli Eğitim Bakanlığı tebliğler dergisi, sayı:2369, 1992)

1.6. Sınıf Öğretmenleri ve Beden Eğitimi dersi.

Eğitimin temel amaçlarından birisi çocukların ve gençlerin topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardım etmek, yeteneklerini keşfedip eğitim yoluyla geliştirerek iyi bir vatandaş olarak yetiştirmektir. Okullar çocuğu yaşama hazırlar. Burada kazanılan değerler çocuğun yaşamını ve toplumsal değerleri algılama biçimini olumlu yönde etkiler (Senemoğlu,1992). Bu çerçevede çağdaş eğitim ve öğretim ilkelerine göre görev yapan bir öğretmen, sadece ders veren, sınav yapan ve not veren değil aynı zamanda bir organizatör, bir yönetici, bir rehber, bir izleyici ve bir değerlendiricidir (Çalık 2003). Öğretmenler, okulda öğrenim ortamını zevkli hale getiren, öğrencileri ile sağlıklı ilişkiler kurarak en etkili yöntem ve

stratejileri başarıyla kullanarak öğrencilerini öğrenmeye teşvik eden sanatkarlardır (Büyükkaragöz ve Çivi 1996).

Önceden belirlenen bilgi, beceri ve tutumlar, kontrollü bir ortam olan okulda, bu konuların uzmanı olan öğretmenler tarafından planlı bir biçimde düzenlenen öğretim faaliyetleri ile kazandırılır. Millî eğitimin amaçları doğrultusunda istenilen davranışları öğrencilere kazandıracak olan öğretmenlerdir (Çamlıyer, 1991).

İlkokulda başarılı olmanın sadece Türkçe, matematik gibi temel derslerde alınan notlara bağlı olmadığını bilmek gerekir. Derinlemesine araştırıldığında her çocuğun başarılı olacağı alan bulunacaktır. Öğretmenlerin, çocukların başarılı olacağı alanları bulması için iyi birer gözlemci olmaları ve o alanda yeterli bilgiye sahip olmaları gerekmektedir. Fırlatma, yakalama, topa ayakla vurma gibi temel motor beceriler 7-8 yaşlarında olgun düzeyde kazanılabilir. Bu becerilerin öğretilmesi, çocukların çeşitli oyunlara ve sportif etkinliklere başarıyla katılabilmesi için büyük önem taşır (Hardin ve Garcia, 1982).

İlköğretimde sınıf öğretmenlerinin görevlerinden bir tanesi de, öğrencilerin yaşam boyu katılım yapacakları sportif etkinliklere altyapı oluşturan temel motor becerilerin kazanımını sağlayacak ders ortamlarını oluşturmaktır (Dauer ve Pangrazi 1992). Çocuklar zevk aldıkları ve başarılı oldukları fiziksel aktivitelere katılırlar. Bu nedenle, fiziksel aktivite çocuklar için eğlenceli ve başarıyı garanti edici olmalıdır, aksi takdirde çocuklar fiziksel aktivitelere katılmazlar (Gallahue, 1996).

Sportif etkinliklere başarılı katılımın sağlanması için gereken temel motor becerilerin sayısı ve bu becerilerin kazanılması için ayrılan ders süreleri dikkate alındığında, beden eğitimi dersini veren öğretmenlerinin en etkili alıştırma yöntemlerini kullanmaları bir zorunluluktur. Öte yandan temel motor becerilerin öğretimindeki en etkin alıştırma yönteminde bir fikir birliği oluşmamıştır (Landin ve Hebert, 1997).

Beden eğitimi öğretimi sonucunda kazanılan beceriler öğrenilmektedir. Dolayısıyla, öğrenme sürecinde yer alan algılama, düşünme, depolama, model alma,

karar verme, problem çözme, vb. çeşitli beceriler kullanılmaktadır. Ayrıca beceri öğrenilirken kişi hareketin zaman, güç, alan gibi temel elementlerini, bunlar arasındaki ilişkileri, belli kavramları, kuralları, tekniği, taktiği de öğrenmektedir. Birey hareket etmeyi öğrenirken çok çeşitli zihinsel becerileri de öğrenmektedir (Karagül, 1993).

Kalyon T.A. "Spor, büyüme çağındaki çocuklar için hem bedensel sağlık ve fiziksel gelişme yönünden, hem de iyi bir kişilik oluşması ve ruh sağlığı bakımından yararlı ve gereklidir" demektedir (Kalyon, 1998). Paris yakınlarındaki Vanve kentinde yapılan ve bu bölgenin adıyla anılan bir araştırmada, Bakolarya sınıfı öğrencileri iki gruba ayrılmış ve bir grup öğrencinin kuramsal ders saatleri azaltılırken diğerlerinin ders sayısı aynen korunmuştur. Ders saatleri azaltılan grupta, beden eğitimi ve Spor saatleri artırılmış, öğrenciler çeşitli dallara ayrılarak spor yaptırılmıştır. Yılsununda yapılan değerlendirmede, eski programa göre eğitim yapan grupta başarı oranı % 60 iken, spor saatleri artırılan gruptaki başarı oranının % 89'a yükseldiği görülmüştür (Kahl ve Emel, 1997).

Beden eğitimi genel eğitimin bir parçası olup, amaçları arasında bir paralellik vardır. Birbirlerini tamamlarlar. Öğrencilerin zihin ve bedenlerinin maksimal gelişim göstermesi için beden eğitimi derslerine ihtiyacı vardır. Beden eğitimi ve spor programları, öğrencilerin olgunlaşma çağındaki bütün özellik ve ihtiyaçlarını esas almalıdır. Böylece beden eğitimi dersi ile öğrencinin; bedeninin en verimli ve etkili biçimde nasıl kullanabileceği, öğretilmekte, doğru hareket etmesi, zihinsel ve duygusal açıdan olumlu gelişimine katkıda bulunmaktadır.

Uluslar arası Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi Konseyinin ve diğer uluslararası ve bölgesel kuruluşların desteği ile dünya genelinde uygulanan 'Okullardaki Beden Eğitimi Programlarının Durumu ve Konumu' konulu anket, beden eğitimi programlarının savunmaya dayalı bir konuma itildiğini, beden eğitimi derslerine ayrılan zamanın azaltılmasından, bütçe kısıtlamalarından, düşük akademik statüden

ve mercilerce yeterli değerin verilmemesinden dolayı büyük sıkıntıların olduğunu doğrulamıştır (Hardman ve Marshall, 2000).

Ülkemizde, ilköğretim okulları programında zorunlu ders olarak yer alan beden eğitimi dersleri, birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarda sınıf öğretmenleri tarafından, üst sınıflarda ise branş öğretmenleri tarafından işlenmektedir. 2006/2007 öğretim yılından itibaren ilköğretim programında ise ilk üç sınıf dışında ders saati bir saate indirilmiştir. Ek olarak iki saat seçmeli spor etkinlikleri dersine yer verilmiştir. Okullardaki seçmeli dersler dönem başlarında yapılan kurullar tarafından belirlenmektedir. Yalnızca adı seçmeli olan derslerin okullardaki uygulanış biçimi dikkat çekicidir.

Beden eğitimi ve sporun okul çağındaki bireyler üzerine etkisi yapılan araştırmalarda, çocuklardaki hareket gereksiniminin, genç ve erişkinlerdekinin birkaç katı olduğu, özellikle ilköğretim devresindeki çocukların derslerde oturarak hareket etmeme zorunluluğunun onlarda fiziksel ve psikolojik bir yük oluşturduğu, bu yükün ancak spor ve oyun gibi etkinliklere katılım ile çocuğun yaratıcı güçlerinin de uyarıldığı, bunun da çocuğun daha sonraki yaşamında çalışkan ve gayretli bir birey olmasını sağladığı ifade edilmektedir. Bu nedenle de beden eğitimi ve spor etkinliklerinin, çocuğun her yönü ile sağlıklı olabilmesi için gerekli yöntemler olduğu bildirilmektedir.

Yukarıdaki bilgilerin ışığında bu araştırmanın amacı “Uşak Karahallı ilçesi İlköğretim okulları birinci kademesinde işlenen beden eğitimi derslerinin sınıf öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi” dir.

Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında işlenen beden eğitimi derslerine ilişkin görüşlerinin alınması, öğrencilere temelde daha sağlıklı beden eğitimi dersi verebilme noktasında ilgililere yardımcı olacaktır. Diğer yandan ilköğretim okullarındaki beden eğitimi derslerinin uygulanmasında sınıf öğretmenlerinin

görüşlerinin öğrenilmesine ilişkin bu çalışma ile ilgili dersteki tüm faaliyetlerin daha tutarlı ve etkili duruma getirilmesine katkı sağlama amaçlanmaktadır.

Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

- Beden eğitimi dersi ilköğretim birinci kademesinde istenilen seviyede işleniyor mu?
- Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik görüşleri nelerdir?
- Beden eğitimi dersinin ilköğretim birinci kademesinde öğrencilere kazandırdıkları nelerdir?
- Görüşler arasında cinsiyet değişkenine göre fark var mıdır?
- Görüşler arasında hizmet süresi değişkenine göre fark var mıdır?
- Görüşler arasında yaş değişkenine göre fark var mıdır?
- Görüşler arasında geçmiş spor yaşantısı değişkenine göre fark var mıdır?

2.GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmada "betimsel yöntem" kullanılmıştır. Öncelikle araştırmanın temellen dirilmesi ve hedeflenen amaçlara ulaşılabilmesi için ilgili literatür taranmış, konuyla ilgili kaynaklar toplanmıştır. Gerekli verilerin toplanması için görüş anketi oluşturulmuş ve sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır.

2.1. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma evrenini, 2007–2008 öğretim yılında Karahallı ilçe sınırları içinde bulunan 11 ilköğretim okulunda 55 (22 bayan, 33 bay) sınıf öğretmenine, ilçe milli eğitim verilerine göre son iki sene içerisinde 2005–2007 Karahallı ilçesinde ilköğretim birinci kademesinde görev yapmış halen Uşak ilinde görev yapan 17 (2 bayan 15 bay) sınıf öğretmenini kapsamaktadır. Toplamda 72 (24 bayan, 48 bay) sınıf öğretmeni araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Sayı fazla olmadığı için tamamı alınmış ve ayrıca örnekleme yoluna gidilmemiştir. Araştırma; Uşak İli Karahallı İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından verilen öğretmen listelerinden oluşmuştur.

2.2. Sınırlılıklar:

Bu araştırma:

Uşak İli Karahallı ilçe Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından verilen öğretmen listelerinden belirlenen sınıf öğretmenleri ile sınırlı tutulmuştur.

2.3. Veri toplama teknikleri:

Araştırmada belirtilen amaçlara ulaşabilmek için, elde edilen bilgiler ışığında ve araştırmanın amacına uygun olarak anket formu geliştirilmiş ve

uygulanan görüş anketi üç bölümden oluşmuştur (Bkz. Ek 1). Araştırmada kullanılan veri toplama aracının kişisel bilgiler bölümünde altı demografik madde bulunmaktadır. İkinci bölümde ilköğretim okulları birinci kademesinde sınıf öğretmenleri tarafından uygulanan beden eğitimi dersinin işlenişine yönelik program, ders saati, araç-gereç, tesis, malzeme, veli, yönetici ve dersin işlenişini etkileyebilecek faktörlere ait yirmi üç madde yer almaktadır. Üçüncü bölümde ilköğretim okullarında birinci kademesinde sınıf öğretmenleri tarafından uygulanan beden eğitimi dersinin öğrenciye kazandırdıklarına ait on dört madde yer almaktadır.

Görüş anketini oluşturan maddeleri derecelendirmek amacıyla beşli likert ölçeği kullanılmıştır. (1) Tamamen katılıyorum, (2) Katılıyorum, (3) Biraz katılıyorum, (4) Katılmıyorum, (5) Kesinlikle katılmıyorum seçenekleriyle derecelendirilmiştir. Anketin ikinci ve üçüncü bölümünde derecelerin aralıkları belirlenerek, ortalama değerinin uygun düştüğü aralığa göre yorumlanmıştır.

1,00–1,80= 1 (Tamamen Katılıyorum)

1,81–2,60= 2 (Katılıyorum)

2,61–3,40= 3 (Biraz Katılıyorum)

3,41–4,20= 4 (Katılmıyorum)

4,21–5,00= 5 (Kesinlikle Katılmıyorum)

Anket araştırmacı tarafından belirlenen sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır.

2.4. Anketin Güvenilirliği ve Geçerliliği:

Hazırlanan anket formunun geçerliliği ve amaçları test etme bakımından kontrol edilmiştir. Anket maddelerinin okunup okunmadığını, anlaşılır olup olmadığını, sadece istenilen bilgiyi verip vermediğini, verilerin sağlıklı bir şekilde derlenmeye uygun olup olmadığını belirlemek ve anketi doğru ve amaca hizmet edecek bir şekilde hazırlamak için uzman görüşleri ve önerileri doğrultusunda gerekli düzeltmelerden sonra çoğaltılıp, son haliyle anketler Uşak ili Karahallı ilçesinde bulunan ilköğretim

okullarında görev yapan ve daha önce görev yapmış olanlar arasından belirlenen sınıf öğretmenlerinin hepsine dağıtılmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında verilen beden eğitimi derslerine ilişkin görüşlerinin alınması amacıyla uygulanan anketin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Aşağıdaki sonuçlar ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir.

İkinci bölümünün alpha katsayısı 0,71 olarak tespit edilmiştir.

Üçüncü bölümünün alpha katsayısı 0,80 olarak tespit edilmiştir

Anketin toplam otuz yedi maddesi için alpha katsayısı 0,78 olarak bulunmuştur.

2.5. Verilerin Çözümlemesi:

Araştırmanın genel amacı çerçevesinde cevapları aranan alt problemlere yönelik olarak toplanan veriler bilgisayara aktarılarak istatistiksel çözümler için SPSS 12.0 (The Statistical Package for The Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Yüzde (%), frekans (f), aritmetik ortalama ($\bar{x}$), standart sapma (ss)lara bakılarak analiz yapılmış, ulaşılan veriler yorumlanmıştır. İstatistiksel anlamlılık için ise, 0,05 anlamlılık düzeyi seçilmiştir.

Görüşler arasında cinsiyet ve geçmiş spor yaşantısı değişkenlerine göre fark olup olmadığına ilişkin t-testi sonuçları elde edilmiştir. Son olarak araştırmaya katılanların hizmet süresine, yaşa ve mezun olunan lise türüne ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçlarına ulaşılmıştır. Anlamlı farklılıklar bulunan maddelere Post Hoc testi uygulanmış çoklu karşılaştırılma yapılmıştır.

Daha sonra ulaşılan bulgular elde edilen verilere dayalı bulgularla ilişkilendirilip karşılaştırılarak yorumlanmıştır.

2. BULGULAR

Ankete katılan sınıf öğretmenlerinin cinsiyet, yaş, mezun olunan lise türü, eğitim durumu, hizmet süresi ve öğrencilik yaşantılarında aktif spor yapma durumlarına göre dağılımı, çizelge 2’de verilmiştir.

Çizelge 2: Sınıf öğretmenlerinin tanımlayıcı kişisel özellikleri.

Değişkenler	Alt Kategoriler	f	%
Cinsiyet	Bay	48	66,7
	Bayan	24	33,3
	Toplam	72	100
Yaş	21-25	12	16,7
	26-30	29	40,3
	31-35	23	31,9
	36-40	5	6,9
	41 ve Üzeri	3	4,2
	Toplam	72	100
Mezun olunan Lise türü	Öğretmen okulu	2	2,8
	Düz lise	53	73,6
	Meslek lisesi	12	16,7
	Ticaret lisesi	2	2,8
	Diğer	3	4,2
	Toplam	72	100
Eğitim durumu	Lisans	72	100
	Yüksek Lisans		
	Doktora		
	Toplam	72	100
Hizmet Süresi	0-5 Yıl	24	33,3
	6-10 Yıl	32	44,4
	11-15 Yıl	13	18,1
	16 Yıl ve Üzeri	3	4,2
	Toplam	72	100
Öğrencilikte aktif spor yapma	Evet	36	50,0
	Hayır	36	50,0
	Toplam	72	100

Çizelge 2’ten yola çıkarak ankete cevap veren sınıf öğretmenlerinin % 66.7’si bay öğretmenlerden %33.3’ü bayan öğretmenlerden oluşmaktadır. Anketi yanıtlayan öğretmenlerin yaş dağılımına baktığımızda % 16.7’si 21–25 yaş aralığında, % 40.3’ü

26–30 yaş aralığında, % 31,9’u 31–35 yaş aralığında, % 6,9’u 36–40 yaş aralığında ve % 4,2’si 41 ve üzeri yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Ankete cevap veren sınıf öğretmenlerinin mezun olduğu lise türüne bakıldığında: % 2,8’i öğretmen okulludan, % 73,6’sı düz liseden, % 16,7’si meslek lisesinden, % 2,8’i ticaret lisesi, % 4,2’si de diğer lise türlerinden mezun oldukları saptanmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin yüksek öğrenim durumlarına bakıldığında bütün öğretmenlerin lisans mezunu olduğu görülmektedir. Hizmet Süresine baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin % 33,3’ü 0-5 yıl, % 44,4’ü 6-10 yıl, % 18,1’i 11-15 yıl ve % 4,2’sinin de 16 yıl ve üzeri hizmet yılına sahip oldukları görülmektedir. Öğrencilik yaşantılarında aktif spor yapma durumlarına bakıldığında sınıf öğretmenlerinin % 50’sinin aktif sporla uğraştığı % 50’sininde spor yapmadığı tespit edilmiştir. Belirlenen önemli bir nokta bayan sınıf öğretmenlerinden yalnız bir tanesinin öğrencilik yaşamında aktif spor yaptığı tespit edilmiştir.

Çizelge 3: Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin işlenişine ilişkin görüşleri belirtir II bölüm betimsel istatistik çizelgesi.

II- BÖLÜM	n	ss	X	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %
1- Beden eğitimi dersinin eğitimin her aşamasında programa zorunlu ders olarak konulması eğitim ve öğretimde dersin verimliliğini artırır.	72	0,59	1,16	47,2	47,2	5,6	0	0
2- Beden eğitimi dersinde, yer alan konulara uygun, olanakları, koşulları, çevreyi, vb. faktörleri dikkate alarak uygulanacak öğretim yöntemi belirlenir.	72	0,53	2	13,9	76,4	8,3	1,4	0
3- Beden eğitimi dersinin oyun şeklinde yapılması uygun olur.	72	0,70	1,8	37,5	50,0	11,1	1,4	0
4- Beden eğitimi dersinin akademik disiplin içerisinde, fiziksel hareketlere yönelik yapılması uygun olur.	72	0,94	2,5	11,1	44,4	29,2	12,5	2,8
5- Beden eğitimi dersinin cimnastik ve ritme yönelik yapılması uygun olur.	72	0,77	2,4	11,1	47,2	37,5	2,8	1,4
6- Beden eğitimi derslerindeki uygulamalarda, öğrencilerin gelişim özellikleri çerçevesinde yaş grupları dikkate alınır.	72	0,65	1,7	43,1	50,0	5,6	1,4	0
7-Beden eğitimi dersine ayrılan haftalık ders saati yeterlidir.	72	1,04	2,2	22,2	51,4	9,7	13,9	2,8
8- Beden eğitimi ders saatleri programda diğer derslerden etkilenmeyecek ve etkilemeyecek saatlere konulur.	72	0,98	1,9	43,1	38,9	8,3	8,3	1,4
9-Okulda yapılan ders dışı egzersiz faaliyetleri zaman kayıbdır.	72	0,80	4,3	1,4	1,4	8,3	41,7	47,2
10-Beden eğitimi dersinin etkin bir biçimde uygulanması için okuldaki imkânlar, araç-gereç ve malzeme yeterlidir.	72	0,92	3,8	2,8	5,6	22,2	50,0	13,4
11-Beden eğitimi dersinin etkin bir biçimde uygulanması için çevresindeki tesis ve alanlar yeterlidir.	72	0,94	3,9	1,4	6,9	22,2	41,7	27,8
12-Beden eğitimi dersi için okul ve çevresinde, ders işlemeye ve spor yapmaya uygun her türlü malzemeden yararlanılır.	72	0,88	2,3	16,7	52,8	20,8	8,3	1,4
13-Öğrenciler beden eğitimi dersine düzenli olarak uygun kıyafetle katılır.	72	0,82	2,3	12,5	51,4	26,4	9,7	0
14-Sınıftaki öğrenci sayısının yetersiz olması dersin verimini olumsuz yönde etkiler.	72	0,80	2,8	5,6	27,8	48,6	18,1	0
15-Beden eğitimi dersinde, beden eğitimi ve spor ile ilgili kazandırılan bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamı değerlendirilir.	72	0,78	2,1	22,2	55,6	16,7	5,6	0
16- Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde beden eğitimi öğretmenlerinden bilgi alırlar.	72	0,72	2,0	18,1	64,3	11,1	5,6	0
17- Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde sporculardan bilgi alırlar.	72	0,93	2,5	9,7	51,4	26,4	8,3	4,2
18- Sınıf öğretmenleri beden eğitimi dersinin verimini artırmak için internet ve yazılı kaynaklardan materyal ve literatür araştırması yaparlar.	72	0,65	2,0	19,4	62,5	16,7	1,4	0
19- Sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi dersine yönelik hizmet içi eğitim kurslarına katılmaları ve yenilikleri takip etmeleri dersin verimini artırır.	72	0,70	1,7	44,4	41,7	13,9	0	0
20- Okul yöneticileri, beden eğitimi derslerine gereken önemi göstermektedirler.	72	0,87	2,5	8,3	52,8	22,2	16,7	0
21- Öğrenci velileri, beden eğitimi derslerine gereken önemi göstermektedirler.	72	1,05	3,4	2,8	19,4	25,0	37,5	15,3
22- İlköğretimdeki öğrencilerin her yıl en az bir kere sağlık kontrolleri yapılır.	72	1,22	2,9	13,9	33,3	12,5	33,3	6,9
23- Öğrencilerin fiziki ve performans gelişimleri her yıl için rapor olarak tutulur.	72	0,90	2,6	6,9	44,4	26,4	22,4	0

Sınıf öğretmenleri çizelge 3’de ‘Beden eğitimi ders saatleri programda diğer derslerden etkilenmeyecek ve etkilemeyecek saatlere konulur (madde 8)’ % 43,1 ve

‘Sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi dersine yönelik hizmet içi eğitim kurslarına katılmaları ve yenilikleri takip etmeleri dersin verimini artırır (madde 19)’ % 44,4 ‘Tamamen katılıyorum (1)’ Aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenleri çizelge 3’de ‘Beden eğitimi dersinin eğitimin her aşamasında programa zorunlu ders olarak konulması eğitim ve öğretimde dersin verimliliğini artırır(madde 1)’ % 47,2 ‘Katılıyorum (2)’, % 47,2 ‘Biraz katılıyorum (3)’ Aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenleri çizelge 3’de ‘Beden eğitimi dersinde, yer alan konulara uygun, olanakları, koşulları, çevreyi, vb. faktörleri dikkate alarak uygulanacak öğretim yöntemi belirlenir (madde 2)’ % 76,4, Üçüncü maddeye sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi dersinin oyun şeklinde yapılması uygun olur’ % 50, ‘Beden eğitimi dersinin akademik disiplin içerisinde, fiziksel hareketlere yönelik yapılması uygun olur (madde 4)’ % 44,4, ‘Beden eğitimi dersinin jimnastik ve ritme yönelik yapılması uygun olur (madde 5)’ %47,2, ‘Beden eğitimi derslerindeki uygulamalarda, öğrencilerin gelişim özellikleri çerçevesinde yaş grupları dikkate alınır (madde 6)’ % 50, Çizelge 3’de ‘Beden eğitimi dersi için okul ve çevresinde, ders işlemeye ve spor yapmaya uygun her türlü malzemeden yararlanılır (madde 12)’ %52,8, ‘Öğrenciler beden eğitimi dersine düzenli olarak uygun kıyafetle katılır (madde 13)’ % 51,4, ‘Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde beden eğitimi öğretmenlerinden bilgi alırlar (madde 16)’ % 65,3, ‘Beden eğitimi dersine ayrılan haftalık ders saati yeterlidir (madde 7)’ % 51,4, ‘Beden eğitimi dersinde, beden eğitimi ve spor ile ilgili kazandırılan bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamı değerlendirilir(madde 15)’ % 55, ‘Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde sporculardan bilgi alırlar. (madde 17)’ %51,4, ‘Sınıf öğretmenleri beden eğitimi dersinin verimini artırmak için internet ve yazılı kaynaklardan materyal ve literatür araştırması yaparlar (madde 18)’ % 62,5, ‘Öğrencilerin fiziki ve performans gelişimleri her yıl için rapor olarak tutulur (madde 23)’ % 44.4 ve ‘ Okul yöneticileri, beden eğitimi derslerine gereken önemi göstermektedirler (madde 20)’ % 52,8 ‘Katılıyorum (2)’ aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenleri çizelge 3’de ‘Sınıftaki öğrenci sayısının yetersiz olması dersin verimini olumsuz yönde etkiler (madde 14)’ % 48,6 ‘Biraz katılıyorum (3)’ Aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenleri çizelge 3’de ‘Beden eğitimi dersinin etkin bir biçimde uygulanması için okuldaki imkânlar, araç-gereç ve malzeme yeterlidir (madde 10)’ % 50, ‘Beden eğitimi dersinin etkin bir biçimde uygulanması için çevresindeki tesis ve alanlar yeterlidir (madde 11)’ % 41,7, ‘Öğrenci velileri, beden eğitimi derslerine gereken önemi göstermektedirler (madde 21)’ % 37,5 ve ‘İlköğretimdeki öğrencilerin her yıl en az bir kere sağlık kontrolleri yapılır (madde 22)’ % 33,3 ‘Katılmıyorum (4)’ Aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenleri çizelge 3’de ‘Okulda yapılan ders dışı egzersiz faaliyetleri zaman kaybıdır (madde 9)’ % 47,2 ‘Kesinlikle katılmıyorum (5)’Aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Çizelge 4: Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin işlenişine ilişkin görüşlerini belirtir III. bölüm betimsel istatistik çizelgesi.

III- BÖLÜM	n	ss	X	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %
24- Beden eğitimi dersi sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir.	72	0,57	1,7	36,2	58,3	5,6	0	0
25- Beden eğitimi dersi, stres ve kaygı gibi olumsuzlukları aşmak için kullanılan bir araçtır.	72	0,52	1,8	25,0	69,4	5,6	0	0
26- Beden eğitimi dersinde, öğrenciler beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi beceri, tavır ve alışkanlıklar edinir.	72	0,62	1,8	33,3	59,2	5,6	1,4	0
27-Beden eğitimi dersinde, öğrenciler fiziksel aktivite alışkanlığı kazanır.	72	0,54	2,0	12,5	70,8	16,7	0	0
28- Beden eğitimi dersi, öğrencilerin zihinsel ve duygusal gelişmelerine katkı sağlar.	72	0,57	1,9	20,8	72,2	6,9	0	0
29-Beden eğitimi dersi, öğrencilerin sosyal yönden sağlıklı ve dengeli gelişmelerine katkı sağlar.	72	0,58	1,8	25,0	69,4	5,6	0	0
30- Beden eğitimi dersi, öğrencilerin (kas kuvveti, dayanıklılık, koordinasyon, esneklik ve çeviklik) motorik özelliklerini geliştirir.	72	0,55	1,5	45,8	54,2	0	0	0
31- Beden eğitimi dersi, çocuğun bedenini tanımasına ve daha iyi kullanmasına olanak sağlar.	72	0,59	1,8	33,3	58,3	8,3	0	0
32-Beden eğitimi dersi, okul içi uygulamalarda, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini özendirme, kendini deneme ve tanıma aracı olarak kullanılır.	72	0,55	2,0	13,9	73,6	11,1	1,4	0
33-Beden eğitimi derslerinde, öğrencilere okul sonrası hayatlarında boş zamanlarını değerlendirme alışkanlığı kazandırılır.	72	0,62	2,2	12,5	59,7	27,8	0	0
34-Beden eğitimi derslerinde, öğrencilere yaşantılarında düzenli spor yapma alışkanlığı ve anlayışı kazandırılır.	72	0,67	2,3	12,5	47,2	40,3	0	0
35-Beden eğitimi derslerinde, düzgün duruş alışkanlıkları kazandırılır ve temel hareketler geliştirilir.	72	0,58	1,8	22,2	73,6	4,2	0	0
36-Beden eğitimi dersleri, görev ve sorumluluk alma, lidere uyma ve liderlik yapabilme becerilerini geliştirmesine katkı sağlar.	72	0,54	2,0	12,5	73,6	13,9	0	0
37-Beden eğitimi dersleri, kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilme özelliklerini kazandırır.	72	0,64	2,0	16,7	66,7	13,9	2,8	0

Sınıf öğretmenleri çizelge 4’de ‘- Beden eğitimi dersi sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir (madde 24)’ % 58,5, ‘Beden eğitimi dersi, stres ve kaygı gibi olumsuzlukları aşmak için kullanılan bir araçtır (madde 25)’ %69,4, ‘Beden eğitimi dersinde, öğrenciler beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi beceri, tavır ve alışkanlıklar edinir (madde 26)’ % 59,7, ‘Beden eğitimi dersinde, öğrenciler fiziksel aktivite alışkanlığı kazanır (madde 27)’ % 70,8, ‘Beden eğitimi dersi, öğrencilerin zihinsel ve duygusal gelişmelerine katkı sağlar (madde 28)’ % 72,2, ‘Beden eğitimi dersi, öğrencilerin sosyal yönden sağlıklı ve dengeli gelişmelerine katkı sağlar (madde 29)’ %69,4, ‘Beden eğitimi dersi, öğrencilerin (kas kuvveti, dayanıklılık, koordinasyon, esneklik ve çeviklik) motorik özelliklerini geliştirir (madde 30)’ % 54,2, ‘Beden eğitimi dersi, çocuğun bedenini tanımasına ve daha iyi kullanmasına olanak sağlar (madde 31)’ % 58.3, ‘Beden eğitimi dersi, okul içi uygulamalarda, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini özendirme, kendini deneme ve tanıma aracı olarak kullanılır (madde 32)’ % 73.6, ‘Beden eğitimi derslerinde, öğrencilere okul sonrası hayatlarında boş zamanlarını değerlendirme alışkanlığı kazandırılır (madde 33)’ % 59,7 ‘Beden eğitimi derslerinde, öğrencilere yaşantılarında düzenli spor yapma alışkanlığı ve anlayışı kazandırılır (madde 34)’ % 47,2, ‘Beden eğitimi derslerinde, düzgün duruş alışkanlıkları kazandırılır ve temel hareketler geliştirilir (madde 35)’ %73,6, ‘Beden eğitimi dersleri, görev ve sorumluluk alma, lidere uyma ve liderlik yapabilme becerilerini geliştirmesine katkı sağlar (madde 36)’ %73.6, ‘Beden eğitimi dersleri, kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilme özelliklerini kazandırır (madde 37)’ % 66,7 ‘Katılıyorum (2)’ aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Çizelge 5: Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin işlenişine ilişkin görüşlerini belirtir II. bölüm betimsel istatistik çizelgesi.

II- BÖLÜM	n	min	max	1 f	2 f	3 f	4 f	5 f
1- Beden eğitimi dersinin eğitimin her aşamasında programa zorunlu ders olarak konulması eğitim ve öğretimde dersin verimliliğini artırır.	72	1	3	34	34	4	0	0
2- Beden eğitimi dersinde, yer alan konulara uygun, olanakları, koşulları, çevreyi, vb. faktörleri dikkate alarak uygulanacak öğretim yöntemi belirlenir.	72	1	4	10	55	6	1	0
3- Beden eğitimi dersinin oyun şeklinde yapılması uygun olur.	72	1	4	27	36	8	1	0
4- Beden eğitimi dersinin akademik disiplin içerisinde, fiziksel hareketlere yönelik yapılması uygun olur.	72	1	5	8	32	21	9	2
5- Beden eğitimi dersinin jimnastik ve ritme yönelik yapılması uygun olur.	72	1	5	8	34	27	2	1
6- Beden eğitimi derslerindeki uygulamalarda, öğrencilerin gelişim özellikleri çerçevesinde yaş grupları dikkate alınır.	72	1	4	31	36	4	1	0
7-Beden eğitimi dersine ayrılan haftalık ders saati yeterlidir.	72	1	5	16	37	7	10	2
8- Beden eğitimi ders saatleri programda diğer derslerden etkilenmeyecek ve etkilemeyecek saatlere konulur.	72	1	5	31	28	6	6	1
9-Okulda yapılan ders dışı egzersiz faaliyetleri zaman kaybıdır.	72	1	5	1	1	6	30	34
10-Beden eğitimi dersinin etkin bir biçimde uygulanması için okuldaki imkânlar, araç-gereç ve malzeme yeterlidir.	72	1	5	2	4	16	36	14
11-Beden eğitimi dersinin etkin bir biçimde uygulanması için çevresindeki tesis ve alanlar yeterlidir.	72	1	5	1	5	16	30	20
12-Beden eğitimi dersi için okul ve çevresinde, ders işlemeye ve spor yapmaya uygun her türlü malzemeden yararlanılır.	72	1	5	12	38	15	6	1
13-Öğrenciler beden eğitimi dersine düzenli olarak uygun kıyafetle katılır.	72	1	4	9	37	19	7	0
14-Sınıftaki öğrenci sayısının yetersiz olması dersin verimini olumsuz yönde etkiler.	72	1	4	4	20	35	13	0
15-Beden eğitimi dersinde, beden eğitimi ve spor ile ilgili kazandırılan bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamı değerlendirilir.	72	1	4	16	40	12	4	0
16- Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde beden eğitimi öğretmenlerinden bilgi alırlar.	72	1	4	13	47	8	4	0
17- Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde sporculardan bilgi alırlar.	72	1	5	7	37	19	6	3
18- Sınıf öğretmenleri beden eğitimi dersinin verimini artırmak için internet ve yazılı kaynaklardan materyal ve literatür araştırması yaparlar.	72	1	4	14	45	12	1	0
19- Sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi dersine yönelik hizmet içi eğitim kurslarına katılmaları ve yenilikleri takip etmeleri dersin verimini artırır.	72	1	3	32	30	10	0	0
20- Okul yöneticileri, beden eğitimi derslerine gereken önemi göstermektedirler.	72	1	4	6	38	16	12	0
21- Öğrenci velileri, beden eğitimi derslerine gereken önemi göstermektedirler.	72	1	5	2	14	18	27	11
22- İlköğretimdeki öğrencilerin her yıl en az bir kere sağlık kontrolleri yapılır.	72	1	5	10	24	9	24	5
23- Öğrencilerin fiziki ve performans gelişimleri her yıl için rapor olarak tutulur.	72	1	4	5	32	19	16	0

Sınıf öğretmenleri çizelge 5’de ‘Beden eğitimi ders saatleri programda diğer derslerden etkilenmeyecek ve etkilemeyecek saatlere konulur (madde 8)’ 31 defa ve ‘Sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi dersine yönelik hizmet içi eğitim kurslarına katılmaları ve yenilikleri takip etmeleri dersin verimini artırır (madde 19)’ 32 defa ‘Tamamen katılıyorum (1)’ aralığını işaretledikleri tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenleri çizelge 5’de ‘Beden eğitimi dersinin eğitimin her aşamasında programa zorunlu ders olarak konulması eğitim ve öğretimde dersin verimliliğini artırır(madde 1)’ 34 defa ‘Katılıyorum (2)’ ve 34 defa ‘Biraz katılıyorum (3)’. ‘İlköğretimdeki öğrencilerin her yıl en az bir kere sağlık kontrolleri yapılır (madde 22)’ 24 defa ‘Katılıyorum (2)’ 24 defa ‘Katılmıyorum (4)’ aralıklarını eşit miktarda işaretledikleri tespit edilmiştir

Sınıf öğretmenleri çizelge 5’de ‘Beden eğitimi dersinde, yer alan konulara uygun, olanakları, koşulları, çevreyi, vb. faktörleri dikkate alarak uygulanacak öğretim yöntemi belirlenir (madde 2)’yi 55, Üçüncü ve altıncı maddeye 36, dördüncü ve yirmi üçüncü maddeye 32, ‘Beden eğitimi dersinin jimnastik ve ritme yönelik yapılması uygun olur (madde 5)’34 defa, madde on iki ve madde yirmiye 38 defa, on üçüncü madde ve on yedinci maddelere 37 defa, ‘Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde beden eğitimi öğretmenlerinden bilgi alırlar (madde 16)’ 47 defa , ‘Beden eğitimi dersinde, beden eğitimi ve spor ile ilgili kazandırılan bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamı değerlendirilir(madde 15)’ 40 defa ve ‘Sınıf öğretmenleri beden eğitimi dersinin verimini artırmak için internet ve yazılı kaynaklardan materyal ve literatür araştırması yaparlar (madde 18)’45 defa, ‘Katılıyorum (2)’ aralığını işaretledikleri tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenleri çizelge 5’de madde 14e 35 defa ‘Biraz katılıyorum (3)’ aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenleri çizelge 5’de 10. maddeyi 36 defa, 11. maddeyi 30 defa ve 21. maddeyi 26 kere ‘Katılmıyorum (4)’ aralığını işaretledikleri tespit edilmiştir

Sınıf öğretmenleri çizelge 5’de 9. maddeyi 34 defa ‘Kesinlikle katılmıyorum (5)’ aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Çizelge 6: Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin işlenişine ilişkin görüşleri belirtir III. bölüm betimsel istatistik çizelgesi.

III- BÖLÜM	n	min	max	1 f	2 f	3 f	4 f	5 f
24- Beden eğitimi dersi sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir.	72	1	3	26	42	4	0	0
25- Beden eğitimi dersi, stres ve kaygı gibi olumsuzlukları aşmak için kullanılan bir araçtır.	72	1	3	18	50	4	0	0
26- Beden eğitimi dersinde, öğrenciler beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi beceri, tavır ve alışkanlıklar edinir.	72	1	4	24	43	4	1	0
27-Beden eğitimi dersinde, öğrenciler fiziksel aktivite alışkanlığı kazanır.	72	1	3	9	51	12	0	0
28- Beden eğitimi dersi, öğrencilerin zihinsel ve duygusal gelişmelerine katkı sağlar.	72	1	3	15	52	5	0	0
29-Beden eğitimi dersi, öğrencilerin sosyal yönden sağlıklı ve dengeli gelişmelerine katkı sağlar.	72	1	3	18	50	4	0	0
30- Beden eğitimi dersi, öğrencilerin (kas kuvveti, dayanıklılık, koordinasyon, esneklik ve çeviklik) motorik özelliklerini geliştirir.	72	1	2	33	39	0	0	0
31- Beden eğitimi dersi, çocuğun bedenini tanımasına ve daha iyi kullanmasına olanak sağlar.	72	1	3	24	42	6	0	0
32-Beden eğitimi dersi, okul içi uygulamalarda, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini özendirme, kendini deneme ve tanıma aracı olarak kullanılır.	72	1	4	10	53	8	1	0
33-Beden eğitimi derslerinde, öğrencilere okul sonrası hayatlarında boş zamanlarını değerlendirme alışkanlığı kazandırılır.	72	1	3	9	43	20	0	0
34-Beden eğitimi derslerinde, öğrencilere yaşantılarında düzenli spor yapma alışkanlığı ve anlayışı kazandırılır.	72	1	3	9	34	29	0	0
35-Beden eğitimi derslerinde, düzgün duruş alışkanlıkları kazandırılır ve temel hareketler geliştirilir.	72	1	3	16	53	3	0	0
36-Beden eğitimi dersleri, görev ve sorumluluk alma, lidere uyma ve liderlik yapabilme becerilerini geliştirmesine katkı sağlar.	72	1	3	9	53	10	0	0
37-Beden eğitimi dersleri, kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilme özelliklerini kazandırır.	72	1	4	12	48	10	2	0

Sınıf öğretmenleri çizelge 6’da bütün maddelere yüksek bir çoğunlukla ‘Katılıyorum (2)’ Aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Otuz beşinci, otuz altıncı ve otuz ikinci maddeler 53 defa en yüksek oranda ‘Katılıyorum (2)’ aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Otuz dördüncü maddeye 34 defa işaretlenerek ‘Katılıyorum (2)’ aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Çizelge 7: Anketin II. bölümünün cinsiyet değişkenine göre t-testinde anlamlı farklılık bulunan maddeleri.

Anket Maddesi	Grup	n	Ort (x)	S s	t	S d	p
1- Beden eğitimi dersinin eğitimin her aşamasında programa zorunlu ders olarak konulması eğitim ve öğretimde dersin verimliliğini artırır.	Bay	48	3,74	,583	2,138	70	,038
	Bayan	24	3,75	,588			
4- Beden eğitimi dersinin akademik disiplin içerisinde, fiziksel hareketlere yönelik yapılması uygun olur.	Bay	48	4,38	1,000	3,169	70	,002
	Bayan	24	4,21	,624			
5- Beden eğitimi dersinin jimnastik ve ritme yönelik yapılması uygun olur.	Bay	48	3,90	,799	2,209	70	,030
	Bayan	24	3,54	,654			
6- Beden eğitimi derslerindeki uygulamalarda, öğrencilerin gelişim özellikleri çerçevesinde yaş grupları dikkate alınır.	Bay	48	4,00	,582	2,088	70	,040
	Bayan	24	3,63	,741			
16- Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde beden eğitimi öğretmenlerinden bilgi alırlar.	Bay	48	2,21	,724	2,203	70	,032
	Bayan	24	2,33	,658			
21- Öğrenci velileri, beden eğitimi derslerine gereken önemi göstermektedirler.	Bay	48	2,42	1,047	2,009	70	,048
	Bayan	24	2,17	1,018			
22- İlköğretimdeki öğrencilerin her yıl en az bir kere sağlık kontrolleri yapılır.	Bay	48	2,77	1,255	2,934	70	,002
	Bayan	24	2,83	,955			

p<0,05

Bay ve bayan sınıf öğretmenlerinin anketin birinci maddesi olan ‘Beden eğitimi dersinin eğitimin her aşamasında programa zorunlu ders olarak konulması eğitim ve öğretimde dersin verimliliğini artırır’ ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur (t 0,05_70 = 0,038). Bu sonuca göre aritmetik ortalamaya baktığımızda 3,75 oranla bay sınıf öğretmenleri bu görüşü daha fazla desteklemektedir.

Bay ve bayan sınıf öğretmenlerinin anketin dördüncü maddesi olan ‘Beden eğitimi dersinin akademik disiplin içerisinde, fiziksel hareketlere yönelik yapılması uygun olur.’ ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur (t 0,05_70 = 0,002). Bu sonuca göre aritmetik ortalamaya baktığımızda 4,38 oranla bayan sınıf öğretmenleri bu görüşü daha fazla desteklemektedir.

Bay ve bayan sınıf öğretmenlerinin anketin beşinci maddesi olan ‘Beden eğitimi dersinin jimnastik ve ritme yönelik yapılması uygun olur.’ ile ilgili

görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0,05_70} = 0,03$). Bu sonuca göre; 3,09 aritmetik ortalamayla bay sınıf öğretmenleri bu görüşü daha fazla desteklemektedir.

Bay ve bayan sınıf öğretmenlerinin anketin altıncı maddesi olan ‘Beden eğitimi derslerindeki uygulamalarda, öğrencilerin gelişim özellikleri çerçevesinde yaş grupları dikkate alınır.’ ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapıla t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0,05_70} = 0,04$). Bu sonuca göre aritmetik ortalamaya baktığımızda 4 ile bay sınıf öğretmenleri bu görüşü daha fazla desteklemektedir.

Bay ve bayan sınıf öğretmenlerinin anketin on altıncı maddesi olan ‘Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde beden eğitimi öğretmenlerinden bilgi alırlar.’ ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapıla t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0,05_70} = 0,032$). Bu sonuca göre aritmetik ortalamaya baktığımızda 2,33 ile bayan sınıf öğretmenleri bu görüşü daha fazla desteklemektedir.

Bay ve bayan sınıf öğretmenlerinin anketin yirmi birinci maddesi olan ‘Öğrenci velileri, beden eğitimi derslerine gereken önemi göstermektedirler.’ ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0,05_70} = 0,048$). Bu sonuca göre aritmetik ortalamaya baktığımızda 2,42 ile bay sınıf öğretmenleri bu görüşü daha fazla desteklemektedir.

Bay ve bayan sınıf öğretmenlerinin anketin yirmi ikinci maddesi olan ‘İlköğretimdeki öğrencilerin her yıl en az bir kere sağlık kontrolleri yapılır.’ ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0,05_70} = 0,002$). Bu sonuca göre; 2,83 aritmetik ortalamayla bayan sınıf öğretmenleri bu görüşü daha fazla desteklemektedir.

Çizelge 8: Anketin III. bölümünün cinsiyet değişkenine göre t-testinde anlamlı farklılık bulunan maddeleri.

Anket Maddesi	Grup	n	Ort (x)	S s	t	S d	p
28- Beden eğitimi dersi, öğrencilerin zihinsel ve duygusal gelişmelerine katkı sağlar.	Bay	48	1,75	,483	2,719	70	,008
	Bayan	24	2,08	,503			

Bay ve bayan sınıf öğretmenlerinin anketin yirmi sekizinci maddesi ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0,05_70} = 0,008$). Bu sonuca göre; 2,08 aritmetik ortalamayla bayan sınıf öğretmenleri bu görüşü daha fazla desteklemektedir.

Çizelge 9: Anketin II. ve III. bölümlerin öğrencilik hayatlarında aktif spor yapma değişkenine göre t-testinde anlamlı farklılık bulunan maddeler.

Anket Maddesi	Grup	n	Ort (x)	S s	t	S d	p
1- Beden eğitimi dersinin eğitimin her aşamasında programa zorunlu ders olarak konulması eğitim ve öğretimde dersin verimliliğini artırır.	Bay	48	1,77	,590	2,892	70	,005
	Bayan	24	1,38	,549			
21- Öğrenci velileri, beden eğitimi derslerine gereken önemi göstermektedirler.	Bay	48	3,16	1,05	2,168	70	,034
	Bayan	24	3,69	1,00			
25- Beden eğitimi dersi, stres ve kaygı gibi olumsuzlukları aşmak için kullanılan bir araçtır.	Bay	48	1,94	,474	2,331	70	,023
	Bayan	24	1,66	,534			
28- Beden eğitimi dersi, öğrencilerin zihinsel ve duygusal gelişmelerine katkı sağlar.	Bay	48	2,05	,474	3,463	70	,001
	Bayan	24	1,66	,478			
32-Beden eğitimi dersi, okul içi uygulamalarda, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini özendirme, kendini deneme ve tanıma aracı olarak kullanılır.	Bay	48	2,13	,592	2,172	70	,033
	Bayan	24	1,86	,487			

Öğrencilik hayatlarında aktif spor yapan ve yapmayan sınıf öğretmenlerinin anketin birinci maddesi ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapıla t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel alarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0,05_70} = 0,005$). Bu sonuca göre; 1,77 aritmetik ortalamayla bay sınıf öğretmenleri bu görüşü daha fazla desteklemektedir.

Öğrencilik hayatlarında aktif spor yapan ve yapmayan sınıf öğretmenlerinin anketin yirmi birinci maddesi ‘Öğrenci velileri, beden eğitimi derslerine gereken önemi göstermektedirler.’ ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapıla t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0,05_70} = 0,034$). Bu sonuca göre; 3,39 aritmetik ortalamayla bayan sınıf öğretmenleri bu görüşü daha fazla desteklemektedir.

Öğrencilik hayatlarında aktif spor yapan ve yapmayan sınıf öğretmenlerinin anketin yirmi beşinci maddesi ‘Beden eğitimi dersi, stres ve kaygı gibi olumsuzlukları aşmak için kullanılan bir araçtır.’ ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0,05_70} = 0,023$). Bu sonuca göre; 1,94 aritmetik ortalamayla bay sınıf öğretmenleri bu görüşü daha fazla desteklemektedir.

Öğrencilik hayatlarında aktif spor yapan ve yapmayan sınıf öğretmenlerinin anketin yirmi sekizinci maddesi ‘Beden eğitimi dersi, öğrencilerin zihinsel ve duygusal gelişmelerine katkı sağlar.’ ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0,05_70} = 0,001$). Bu sonuca göre; 2,05 aritmetik ortalamayla bay sınıf öğretmenleri bu görüşü daha fazla desteklemektedir.

Öğrencilik hayatlarında aktif spor yapan ve yapmayan sınıf öğretmenlerinin anketin otuz ikinci maddesi ‘Beden eğitimi dersi, okul içi uygulamalarda, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini özendirme, kendini deneme ve tanıma aracı olarak kullanılır.’ ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0,05_70} = 0,033$). Bu sonuca göre; 2,13 aritmetik ortalamayla bay sınıf öğretmenleri bu görüşü daha fazla desteklemektedir.

Sınıf öğretmenlerinin anket maddelerine verdikleri cevaplar cinsiyet ve öğrencilik hayatlarında aktif spor yapma durumlarına göre One-sample t-test ile analiz edildi. Analiz sonucunda; 7,8,9, numaralı çizelgelerde aralarında anlamlı

farklılıklar olan maddelere ulaşıldı. Farklılık olan maddelerin dışında kalan maddelerde herhangi bir uygulama yapılmadı

Çizelge 10: Anket maddelerinde, yaş değişkenine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddelerin tanımlayıcı istatistikleri.

Anket maddesi	Yaş aralığı	N	Ort. (X)	S.S
3-Beden eğitimi dersinin oyun şeklinde yapılması uygun olur.	21-25	12	1,5833	,51493
	26-30	29	1,6207	,67685
	31-35	23	2,1739	,71682
	36-40	5	1,4000	,54772
	41 ve üzeri	3	1,3333	,57735
	Toplam	72	1,7639	,70197
14-Sınıftaki öğrenci sayısının yetersiz olması dersin verimini olumsuz yönde etkiler.	21-25	12	2,9167	,66856
	26-30	29	2,6552	,81398
	31-35	23	2,8696	,62554
	36-40	5	2,2000	1,3038
	41 ve üzeri	3	4,0000	,00000
	Toplam	72	2,7917	,80382
17- Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde sporculardan bilgi alırlar.	21-25	12	2,6667	,77850
	26-30	29	2,2069	,67503
	31-35	23	2,4783	,99405
	36-40	5	2,4000	1,1401
	41 ve üzeri	3	4,0000	1,7320
	Toplam	72	2,4583	,93353
18- Sınıf öğretmenleri beden eğitimi dersinin verimini artırmak için internet ve yazılı kaynaklardan materyal ve literatür araştırması yaparlar.	21-25	12	2,1667	,71774
	26-30	29	2,0000	,70711
	31-35	23	2,1739	,38755
	36-40	5	1,2000	,44721
	41 ve üzeri	3	1,3333	,57735
	Toplam	72	2,0000	,65003

Sınıf öğretmenlerinin anket maddelerine verdikleri cevaplardan oluşan veriler, yaş değişkenine göre tek faktörlü varyans analizine tabi tutuldu. Bu analiz sonucunda elde edilen veriler değerlendirildi ve aralarında anlamlı farklılık bulunan 3, 14, 17, 18 numaralı anket maddeleri belirlendi. Aralarında anlamlı farklılık bulunan maddelerin tanımlayıcı istatistik bilgileri çizelge 10'a işlendi. Bu işlem sonucunda :anket maddelerine cevap veren bay ve bayan sınıf öğretmenlerinin on iki tanesi yirmi bir yirmi beş yaş aralığında, çoğunluğu oluşturan yirmi dokuz kişi yirmi altı ile otuz yaş aralığında, yirmi üç öğretmen otuz bir kırk yaş aralığında, beş öğretmenin otuz altı

kırk yaş aralığında ve kırk bir ve üzeri yaşa sahip olan 3 öğretmen tespit edilmiştir. Çizelge 10’da bulunan diğer bilgiler varyans analizinden alınan sonuçların yorumlanmasında kullanılmıştır.

Çizelge 11: Anket maddelerinde, yaş değişkenine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddelerin tanımlayıcı istatistikleri.

Anket maddesi	Yaş aralığı	N	Ort. (X)	S.S
29-Beden eğitimi dersi, öğrencilerin sosyal yönden sağlıklı ve dengeli gelişmelerine katkı sağlar.	21-25	12	1,9167	,51493
	26-30	29	1,8621	,44111
	31-35	23	1,9130	,51461
	36-40	5	1,2000	,44721
	41 ve üzeri	3	1,0000	,00000
	Toplam	72	1,8056	,52107
31- Beden eğitimi dersi, çocuğun bedenini tanınmasına ve daha iyi kullanmasına olanak sağlar.	21-25	12	2,0000	,73855
	26-30	29	1,6897	,60376
	31-35	23	1,9130	,41703
	36-40	5	1,2000	,44721
	41 ve üzeri	3	1,0000	,00000
	Toplam	72	1,7500	,59930
33-Beden eğitimi derslerinde, öğrencilere okul sonrası hayatlarında boş zamanlarını değerlendirme alışkanlığı kazandırılır	21-25	12	2,3333	,49237
	26-30	29	2,0690	,59348
	31-35	23	2,3913	,58303
	36-40	5	1,6000	,54772
	41 ve üzeri	3	1,3333	,57735
	Toplam	72	2,1528	,62031
35-Beden eğitimi derslerinde, düzgün duruş alışkanlıkları kazandırılır ve temel hareketler geliştirilir.	21-25	12	1,9167	,28868
	26-30	29	1,7931	,49130
	31-35	23	2,0000	,42640
	36-40	5	1,4000	,54772
	41 ve üzeri	3	1,0000	,00000
	Toplam	72	1,8194	,48430

Sınıf öğretmenlerinin anket maddelerine verdikleri cevaplardan oluşan veriler, yaş değişkenine göre tek faktörlü varyans analizine tabi tutulmuştur. Bu analiz sonucunda elde edilen veriler değerlendirildi ve aralarında anlamlı farklılık bulunan 29, 31, 33, 35 numaralı anket maddeleri belirlendi. Aralarında anlamlı farklılık bulunan maddelerin tanımlayıcı istatistik bilgileri çizelge 11’e işlendi. Bu işlem sonucunda: anket maddelerine cevap veren bay ve bayan sınıf öğretmenlerinin on iki tanesi yirmi bir yirmi beş yaş aralığında, çoğunluğu oluşturan yirmi dokuz kişi yirmi

altı ile otuz yaş aralığında, yirmi üç öğretmen otuz bir kırk yaş aralığında, beş öğretmenin otuz altı kırk yaş aralığında ve kırk bir ve üzeri yaşa sahip olan 3 öğretmen tespit edilmiştir. Çizelge 11’de bulunan diğer bilgiler varyans analizinden alınan sonuçların yorumlanmasında kullanılmıştır.

Çizelge 12: Anket maddelerinde, yaş değişkenine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddeleri gösteren tek faktörlü varyans analizini.

Anket maddesi	Varyans kaynağı	s.d	Kareler toplamı	Kareler ortalaması	F	P
3	Gruplar arası	4	6,071	1,518	3,517	,011
	Grup içi	67	28,915	,432		
	Genel	71	34,986			
14	Gruplar arası	4	6,998	6,998	3,015	,024
	Grup içi	67	38,877	38,877		
	Genel	71	45,875			
17	Gruplar arası	4	9,511	2,378	3,042	,023
	Grup içi	67	52,364	,782		
	Genel	71	61,875			
18	Gruplar arası	4	5,562	1,391	3,813	,007
	Grup içi	67	24,438	,365		
	Genel	71	30,000			
29	Gruplar arası	4	4,287	1,072	4,790	,002
	Grup içi	67	14,991	,224		
	Genel	71	19,278			
31	Gruplar arası	4	4,667	1,167	3,752	,008
	Grup içi	67	20,833	,311		
	Genel	71	25,500			
33	Gruplar arası	4	5,446	1,361	4,170	,004
	Grup içi	67	21,874	,326		
	Genel	71	27,319			
35	Gruplar arası	4	3,777	,944	4,914	,002
	Grup içi	67	12,875	,192		
	Genel	71	16,653			

P<0,05

Farklı yaş gruplarına ait sınıf öğretmenleri arasında anket sorularına verdikleri cevaplar tek faktörlü varyans analizi yapılmış, verilen cevap arasında anlamlı farklılıklar olan maddelerden 12 no lu çizelge oluşturulmuştur. Çizelge on ikiye göre 3 no lu ‘Beden eğitimi dersinin oyun şeklinde yapılması uygun olur.’ anket maddesine yaş guruplarına göre verilen cevaplar arasında p<0,05 anlamlılık düzeyinde bir fark olduğu saptanmıştır (F=3,517; p=0,011).

‘Sınıftaki öğrenci sayısının yetersiz olması dersin verimini olumsuz yönde etkiler.’ 14 nolu anket maddesine yaş guruplarına göre verilen cevaplar arasında $p<0,05$ anlamlılık düzeyinde önemli bir fark göstermiştir ($F=3,015$; $p=0,024$).

On yedi numaralı maddeye ‘ Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde sporculardan bilgi alırlar.’ yaş guruplarına göre verilen cevaplar değerlendirilmiş ve cevaplar arasında $p<0,05$ anlamlılık düzeyinde önemli bir fark olduğu görülmüştür ($F=3,042$; $p=0,023$).

Sınıf öğretmenlerinin yaş guruplarına göre on sekizinci madde olan ‘ Sınıf öğretmenleri beden eğitimi dersinin verimini artırmak için internet ve yazılı kaynaklardan materyal ve literatür araştırması yaparlar.’ maddesine verdikleri cevaplar arasında $p<0,05$ anlamlılık düzeyinde bir fark olduğu tespit edilmiştir ($F=3,813$; $p=0,007$).

Çizelge on ikiye göre 29 nolu ‘Beden eğitimi dersi, öğrencilerin sosyal yönden sağlıklı ve dengeli gelişmelerine katkı sağlar.’ anket maddesine yaş guruplarına göre verilen cevaplar arasında $p<0,05$ anlamlılık düzeyinde önemli bir fark olduğu saptanmıştır ($F=4,790$; $p=0,002$).

Sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi dersi, çocuğun bedenini tanınmasına ve daha iyi kullanmasına olanak sağlar.’ 31 nolu anket maddesine yaş guruplarına göre verilen cevaplar arasında $p<0,05$ anlamlılık düzeyinde önemli bir fark göstermiştir ($F=3,752$; $p=0,008$).

Otuz üç numaralı maddeye ‘Beden eğitimi derslerinde, öğrencilere okul sonrası hayatlarında boş zamanlarını değerlendirme alışkanlığı kazandırılır.’ yaş guruplarına göre verilen cevaplar değerlendirilmiş ve cevaplar arasında $p<0,05$ anlamlılık düzeyinde önemli bir fark olduğu görülmüştür ($F=4,170$; $p=0,004$).

Sınıf öğretmenlerinin yaş guruplarına göre otuz beşinci madde olan ‘Beden eğitimi derslerinde, düzgün duruş alışkanlıkları kazandırılır ve temel hareketler

geliştirilir.’ maddesine verdikleri cevaplar arasında $p<0,05$ anlamlılık düzeyinde bir fark olduğu tespit edilmiştir ($F=3,813$; $p=0,007$). Yapılan varyans analizine göre yukarda açıklaması yapılan sekiz anket maddesine, yaş gurubuna göre verilen cevaplar arasında $p<0,05$ anlamlılık düzeyinde farklılıkla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 13: Anket içinde, yaş değişkenine göre anlamlı farklılık bulunan maddelerin çoklu karşılaştırılması -Post Hoc test- sonuçları

Anket maddesi	Yaş aralığı	21-25 Yaş	26-30 Yaş	31-35 Yaş	36-40 Yaş	41 ve üzeri
14-Sınıftaki öğrenci sayısının yetersiz olması dersin verimini olumsuz yönde etkiler.	21-25					*
	26-30					*
	31-35					*
	36-40					
	41 ve üstü	*	*	*		
18- Sınıf öğretmenleri beden eğitimi dersinin verimini artırmak için internet ve yazılı kaynaklardan materyal ve literatür araştırması yaparlar.	21-25					
	26-30					
	31-35				*	
	36-40			*		
	41 ve üstü					
29-Beden eğitimi dersi, öğrencilerin sosyal yönden sağlıklı ve dengeli gelişmelerine katkı sağlar.	21-25					*
	26-30					*
	31-35					*
	36-40					
	41 ve üstü	*	*	*		
31- Beden eğitimi dersi, çocuğun bedenini tanımasına ve daha iyi kullanmasına olanak sağlar.	21-25					*
	26-30					*
	31-35					*
	36-40					
	41 ve üstü	*	*	*		
35-Beden eğitimi derslerinde, düzgün duruş alışkanlıkları kazandırılır ve temel hareketler geliştirilir.	21-25					*
	26-30					*
	31-35					*
	36-40					
	41 ve üstü	*	*	*		

Sınıf öğretmenlerinin yaş değişkenine göre anket maddelerine verdikleri cevaplardan alınan veriler ile aynı anket maddesine cevap veren yaş gurupları arasındaki farklılıklara ulaşmak için aralarında anlamlı fark olan maddelere çoklu karşılaştırma testi Post Hoc yapıldı. Verilerin Scheffe ve Dunnett değerlerine bakıldı.

Yapılan analizler sonucunda çizelge 13 e bakıldığında; madde on dörde verdikleri cevaplar yaş aralığının da değerlendirildiğinde 36-40 (Ort.(x)= 2,2) yaş aralığının diğer yaş aralılıklarıyla verilen cevaplar arasında anlamlı bir fark olmadığı buna karşılık 21-25 yaş gurubu (Ort.(x)=2,91)ile 41 ve üzeri yaş gurubu (Ort.(x)=4) bunun yanında 26-30 yaş gurubu (Ort.(x)=2,65) ile 41 ve üzeri yaş gurubu (Ort.(x)=4) ve 31-35 yaş gurubu (Ort.(x)=2,86)ile 41 ve üzeri yaş gurubu (Ort.(x)=4) arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin madde on sekize verdikleri cevaplar yaş aralığında değerlendirildiğinde; 21-25 yaş gurubu (Ort.(x)=2,16), 26-30 yaş gurubu (Ort.(x)=2)ve 41 ve üzeri yaş gurubu (Ort.(x)=1,3) aralıkları diğer yaş aralılıklarıyla verilen cevaplar arasında anlamlı bir fark olmadığı buna karşılık 31-35 yaş gurubu (Ort.(x)=2,17) ile 36-40 (Ort.(x)= 1,2) yaş gurupları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Madde yirmi dokuza verilen cevapları yaş aralığında değerlendirildiğinde 36-40 (Ort.(x)= 1,2) yaşa aralığının diğer yaş aralılıklarıyla verilen cevaplar arasında anlamlı bir fark olmadığı buna karşılık 21-25 yaş gurubu (Ort.(x)=1,916) ile 41 ve üzeri yaş gurubu (Ort.(x)=1) bunu yanında 26-30 yaş gurubu (Ort.(x)=1,86) ile 41 ve üzeri yaş gurubu (Ort.(x)=1) ve 31-35 yaş gurubu (Ort.(x)=1,913) ile 41 ve üzeri yaş gurubu (Ort.(x)=1) arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin madde otuz bire verilen cevapları arasında yaş aralığında değerlendirme yapıldığında; 36-40 (Ort.(x)= 1,2) yaş aralığının diğer yaş aralılıklarıyla verilen cevaplar arasında anlamlı bir fark olmadığı buna karşılık 21-25 yaş gurubu (Ort.(x)=2)ile 41 ve üzeri yaş gurubu (Ort.(x)=1) bunun yanında 26-30 yaş gurubu (Ort.(x)=1,68) ile 41 ve üzeri yaş gurubu (Ort.(x)=1) ve 31-35 yaş gurubu (Ort.(x)=1,91) ile 41 ve üzeri yaş gurubu (Ort.(x)=1) arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Madde otuz beşe verilen cevaplar yaş aralığında değerlendirildiğinde 36-40 (Ort.(x)= 1,4) yaş aralığının diğer yaş aralılıklarıyla verilen cevaplar arasında anlamlı

bir fark olmadığı buna karşılık 21-25 yaş gurubu (Ort.(x)=1,916) ile 41 ve üzeri yaş gurubu (Ort.(x)=1) bunun yanında 26-30 yaş gurubu (Ort.(x)=1,79) ile 41 ve üzeri yaş gurubu (Ort.(x)=1) ve 31-35 yaş gurubu (Ort.(x)= 2) ile 41 ve üzeri yaş gurubu (Ort.(x)=1) arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Çizelge 14: Anket maddelerinde, lise türü değişkenine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddeleri gösteren tanımlayıcı istatistikleri.

Anket maddesi	Mezun olunan Lise türü	N	Ort. (X)	S.S
6- Beden eğitimi derslerindeki uygulamalarda, konu seçiminde öğrencilerin gelişim özellikleri çerçevesinde yaş grupları dikkate alınır	Öğretmen okulu	2	2,0000	,00000
	Düz lise	53	1,7736	,66914
	Meslek lisesi	12	1,3333	,49237
	Ticaret lisesi	2	1,0000	,00000
	Diğer lise türü	3	1,0000	,00000
	Toplam	72	1,6528	,65348
13 -Öğrenciler beden eğitimi dersine düzenli olarak uygun kıyafetle katılır.	Öğretmen okulu	2	2,5000	,70711
	Düz lise	53	2,1509	,74411
	Meslek lisesi	12	3,1667	,83485
	Ticaret lisesi	2	2,5000	,70711
	Diğer lise türü	3	2,0000	,00000
	Toplam	72	2,3333	,82223
17- Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde sporculardan bilgi alırlar.	Öğretmen okulu	2	5,0000	,00000
	Düz lise	53	2,3396	,87582
	Meslek lisesi	12	2,7500	,75378
	Ticaret lisesi	2	2,0000	,00000
	Diğer lise türü	3	2,0000	,00000
	Toplam	72	2,4583	,93353
22- İlköğretimdeki öğrencilerin her yıl en az bir kere sağlık kontrolleri yapılır.	Öğretmen okulu	2	1,0000	,00000
	Düz lise	53	2,7170	1,1990
	Meslek lisesi	12	3,7500	,96531
	Ticaret lisesi	2	4,0000	,00000
	Diğer lise türü	3	2,3333	,57735
	Toplam	72	2,8611	1,2253

Sınıf öğretmenlerinin anket maddelerine verdikleri cevaplardan oluşan veriler, mezun olunan lise türü değişkenine göre tek faktörlü varyans analizine tabi tutuldu. Bu analiz sonucunda elde edilen veriler değerlendirildi ve aralarında anlamlı farklılık bulunan 6, 13, 17, 22 numaralı anket maddeleri belirlendi. Aralarında anlamlı farklılık bulunan maddelerin tanımlayıcı istatistik bilgileri çizelge 14'e işlendi. Bu işlem sonucunda: anket maddelerine cevap veren bay ve bayan sınıf öğretmenlerinin iki tanesi öğretmen okulu, çoğunluğu oluşturan elli üç kişi düz lise, on iki öğretmen meslek lisesi, iki öğretmenin ticaret lisesi ve diğer lise seçeneğini işaretleyen 3

öğretmen tespit edilmiştir. Çizelge 14’de bulunan diğer bilgiler varyans analizinden alınan sonuçların yorumlanmasında kullanılmıştır.

Çizelge 15: Anket maddelerinde, lise değişkenine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddeleri gösteren tek faktörlü varyans analizi.

Anket maddesi	Varyans kaynağı	s.d	Kareler toplamı	Kareler ortalaması	F	P
6	Gruplar arası	4	4,370	1,092	2,821	,032
	Grup içi	67	25,950	,387		
	Genel	71	30,319			
13	Gruplar arası	4	10,541	2,635	4,713	,002
	Grup içi	67	37,459	,559		
	Genel	71	48,000			
17	Gruplar arası	4	15,738	3,935	5,714	,001
	Grup içi	67	46,137	,689		
	Genel	71	61,875			
22	Gruplar arası	4	20,940	5,235	4,094	,005
	Grup içi	67	85,671	1,279		
	Genel	71	106,611			

$p < 0,05$

Farklı liselerden mezun olan sınıf öğretmenleri arasında anket sorularına verdikleri cevaplara tek faktörlü varyans analizi yapıldı. Verilen cevap arasında anlamlı farklılıklar olan maddelerden 15 nolu çizelge oluşturulmuştur. Çizelge on beşe göre 6 nolu ‘Beden eğitimi derslerindeki uygulamalarda, konu seçiminde öğrencilerin gelişim özellikleri çerçevesinde yaş grupları dikkate alınır’ anket maddesine mezun oldukları lise türlerine göre verilen cevaplar arasında $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde bir fark olduğu saptanmıştır ($F=2,821$; $p=0,032$).

Sınıf öğretmenleri ‘Öğrenciler beden eğitimi dersine düzenli olarak uygun kıyafetle katılır.’ on üç numaralı anket maddesine mezun oldukları lise türlerine göre verilen cevaplar arasında $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde önemli bir fark göstermiştir ($F=4,713$; $p=0,002$).

On yedi numaralı maddeye ‘Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde sporculardan bilgi alırlar.’ mezun oldukları lise türlerine göre verilen cevaplar

değerlendirilmiş ve cevaplar arasında $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde önemli bir fark olduğu görülmüştür ($F=5,714$; $p=0,001$).

Sınıf öğretmenlerinin mezun oldukları lise türlerine göre yirmi ikinci madde olan ‘İlköğretimdeki öğrencilerin her yıl en az bir kere sağlık kontrolleri yapılır.’ maddesine verdikleri cevaplar arasında $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde bir fark olduğu tespit edilmiştir ($F=4,094$; $p=0,005$).

Çizelge 16: Anket içinde, mezun olunan lise türü değişkenine göre anlamlı farklılık bulunan maddelerin çoklu karşılaştırılması –Post Hoc test- sonuçları.

Anket maddesi	Mezun olunan Lise türü	Öğretmen Okulu	Düz lise	Meslek lisesi	Ticaret lisesi	Diğer lise
6- Beden eğitimi derslerindeki uygulamalarda, konu seçiminde öğrencilerin gelişim özellikleri çerçevesinde yaş grupları dikkate alınır	Öğretmen okul			*		
	Düz lise				*	*
	Meslek lisesi	*				
	Ticaret lisesi		*			
	Diğer lise türü		*			
13 -Öğrenciler beden eğitimi dersine düzenli olarak uygun kıyafetle katılır.	Öğretmen okul					
	Düz lise			*		
	Meslek lisesi		*			*
	Ticaret lisesi					
	Diğer lise türü			*		
17- Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde sporculardan bilgi alırlar.	Öğretmen okul		*	*		
	Düz lise	*				
	Meslek lisesi	*			*	*
	Ticaret lisesi			*		
	Diğer lise türü			*		
22- İlköğretimdeki öğrencilerin her yıl en az bir kere sağlık kontrolleri yapılır.	Öğretmen okul		*	*		
	Düz lise	*		*	*	
	Meslek lisesi	*	*			
	Ticaret lisesi		*			
	Diğer lise türü					

Sınıf öğretmenlerinin mezun oldukları lise türlerine göre anket maddelerine verdikleri cevaplardan alınan veriler ile aynı anket maddesine cevap veren mezun oldukları lise türleri arasındaki farklılıklara ulaşmak için aralarında anlamlı fark olan maddelere çoklu karşılaştırma testi Post Hoc yapıldı. Verilerin Scheffe ve Dunnett değerlerine bakıldı. Yapılan analizler sonucunda çizelge 16 ya bakıldığında; madde altıya verdikleri cevaplar mezun oldukları lise türlerine göre değerlendirildiğinde; öğretmen okulu (Ort.(x)= 2) ile meslek lisesi (Ort.(x)=1,33), düz lise (Ort.(x)=1,77) ile ticaret lisesi (Ort.(x)=1) ve düz lise (Ort.(x)=1,77) ile diğer lise (Ort.(x)= 1) mezunlarının arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin madde on üçe verdikleri cevaplar mezun oldukları lise türlerine göre değerlendirildiğinde; ticaret lisesi(Ort.(x)= 2,5) ve öğretmen okulu (Ort.(x)= 2,5) mezunlarının verdiği cevaplar arasında fark olmadığı görüldü. Düz lise (Ort.(x)=2,15) ile meslek lisesi (Ort.(x)=3,16), meslek lisesi (Ort.(x)=3,16) ile diğer lise (Ort.(x)=2) arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Madde on yediye verilen cevapları mezun oldukları lise türlerine göre değerlendirildiğinde; öğretmen okulu (Ort.(x)= 5) ile düz lise (Ort.(x)=2,33), öğretmen okulu (Ort.(x)= 5) ile meslek lisesi (Ort.(x)=2,75), meslek lisesi (Ort.(x)=2,75) ile düz lise (Ort.(x)=2,33), meslek lisesi (Ort.(x)=2,75) ile ticaret lisesi(Ort.(x)= 2) ve meslek lisesi (Ort.(x)=2,75) ile diğer lise (Ort.(x)=2) arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin madde yirmi ikiye verdikleri cevaplar arasında mezun oldukları lise türlerine göre değerlendirme yapıldığında; diğer lise türü (Ort.(x)= 2,33) mezunlarının verdiği cevaplar arasında fark olmadığı görüldü .Öğretmen okulu (Ort.(x)=1) ile düz lise (Ort.(x)=2,7), öğretmen okulu (Ort.(x)=1) ile meslek lisesi (Ort.(x)=3,7), meslek lisesi (Ort.(x)=2,91) ile düz lise (Ort.(x)=2,7) ve ticaret lisesi (Ort.(x)=4) ile düz lise (Ort.(x)=2,7), arasında anlamlı bir fark vardır.

Çizelge 17: Anket içinde, hizmet süresi değişkenine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddeleri gösteren tanımlayıcı istatistikler.

Anket maddesi	Hizmet süresi	N	Ort. (X)	S.S
3- Beden eğitimi dersinin oyun şeklinde yapılması uygun olur.	0--5 yıl	24	1,5417	,58823
	6--10 yıl	32	1,9375	,75935
	11-15 yıl	13	1,9231	,64051
	16 ve üzeri	3	1,0000	,00000
	Toplam	72	1,7639	,70197
17- Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde sporculardan bilgi alırlar.	0--5 yıl	24	2,3750	,76967
	6--10 yıl	32	2,1563	,67725
	11-15 yıl	13	2,8462	1,0681
	16 ve üzeri	3	4,6667	,57735
	Toplam	72	2,4583	,93353

Bu analiz sonucunda elde edilen veriler değerlendirildi ve aralarında anlamlı farklılık bulunan 3 ve 17 numaralı anket maddeleri belirlendi. Aralarında anlamlı farklılık bulunan maddelerin tanımlayıcı istatistik bilgileri çizelge 17'e işlendi. Bu işlem sonucunda: anket maddelerine cevap veren bay ve bayan sınıf öğretmenlerinin yirmi dört tanesi 0-5 yıl, çoğunluğu oluşturan otuz iki kişi 6-10 yıl , on üç öğretmen 11-15 yıl, 3 öğretmende 16 yıl ve üzeri hizmet süreleri olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 18: Anket maddelerinde hizmet süresi değişkenine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddeleri gösteren tek faktörlü varyans analizleri.

Anket maddesi	Varyans kaynağı	s.d	Kareler toplamı	Kareler ortalaması	F	P
3	Gruplar arası	4	4,230	1,410	3,117	,032
	Grup içi	67	30,756	,452		
	Genel	71	34,986			
17	Gruplar arası	4	19,672	6,557	10,566	,000
	Grup içi	67	42,203	,621		
	Genel	71	61,875			

$p < 0,05$

Verilen cevap arasında anlamlı farklılıklar olan maddelerden 18 no lu çizelge oluşturulmuştur. Çizelge on sekize göre 3 nolu ‘Beden eğitimi dersinin oyun şeklinde yapılması uygun olur.’ anket maddesine hizmet süresine göre verilen cevaplar arasında $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde bir fark olduğu saptanmıştır ($F=3,117$; $p=0,032$).

Sınıf öğretmenleri ‘Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde sporculardan bilgi alırlar.’ on yedi numaralı maddeye hizmet süresine göre verilen cevaplar arasında $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde önemli bir fark göstermiştir ($F=10,56$; $p=0,000$).

Çizelge 19: Anket içinde, hizmet süresi değişkenine göre anlamlı farklılık bulunan maddelerin çoklu karşılaştırılması –Post Hoc test- sonuçları.

Anket maddesi	Hizmet süresi	0-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16 ve üzeri
3- Beden eğitimi dersinin oyun şeklinde yapılması uygun olur.	0--5 yıl				*
	6--10 yıl				*
	11-15 yıl				
	16 ve üzeri	*	*		
17- Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde sporculardan bilgi alırlar.	0--5 yıl				*
	6--10 yıl				*
	11-15 yıl				*
	16 ve üzeri	*	*	*	

Sınıf öğretmenlerinin hizmet sürelerine göre anket maddelerine verdikleri cevaplardan alınan veriler ile aynı anket maddesine cevap veren mezun oldukları lise türleri ile arasındaki farklılıklara ulaşmak için aralarında anlamlı fark olan maddelere çoklu karşılaştırma testi Post Hoc yapıldı. Verilerin Scheffe ve Dunnett değerlerine bakıldı. Yapılan analizler sonucunda çizelge 19'a bakıldığında; madde üçe verdikleri cevaplar hizmet süresine göre değerlendirildiğinde; 0-5 yıl (Ort.(x)= 1,5) ile 16 ve üzeri (Ort.(x)=1) ve 6-10 yıl (Ort.(x)=1,93) ile 16 ve üzeri (Ort.(x)=1) hizmet süresine sahip olan sınıf öğretmenleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Anlamlı fark olmayan grup ise 11-15 yıl (Ort.(x)=1,92) hizmet süresine sahip olan sınıf öğretmenleri oldu.

Sınıf öğretmenlerinin madde on yediye verdikleri cevaplar hizmet sürelerine göre değerlendirildiğinde; 0-5 yıl (Ort.(x)= 2,37) ile 16 ve üzeri (Ort.(x)=4,6), 6-10 yıl (Ort.(x)= 2,15) ile 16 ve üzeri (Ort.(x)=4,36) ve 11-15 yıl (Ort.(x)= 2,84) ile 16 ve üzeri (Ort.(x)=4,36) arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

4. TARTIŞMA

Elde edilen verilerin istatistiksel işlemlerden geçirilmesi sonucunda ulaşılan bulgular, çalışmanın amacına yönelik tespit edilen alt problemlere göre değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır.

Beden eğitimi derslerinin ilköğretim okul programlarında yeterince yer alması son derece değerli kabul edilmelidir. Ancak beden eğitimi ders alanlarının spor salonu, spor sahası, okul bahçesi gibi farklı mekânlar olması, öğretmen-öğrenci iletişim ve etkileşimi bakımından bu dersi diğerlerinden farklı yapmakta ve bu farklılıklar da beraberinde öğretmene daha fazla fiziksel, duygusal, bilişsel görev ve sorumluluk yüklemektedir (Çiçek, Koçak ve Kirazcı 2002). Sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi dersinin eğitimin her aşamasında programa zorunlu ders olarak konulması eğitim ve öğretimde dersin verimliliğini arttırır’ maddesine % 47,2 katılıyorum, %47,2 biraz katılıyorum aralığında görüş bildirirken, %5,6 da katılmadığını ifade etmiştir. Beden eğitimi dersi bütün eğitim programlarında zorunlu ders olarak okutulmalıdır görüşüne varıyoruz. İmamoğlu (1992) yaptığı araştırmada, bedensel gelişmenin, bütün eğitim faaliyetleri içinde ancak beden eğitimi ve spor programlarıyla mümkün olacağını belirtmiştir. Benzer bir araştırmada Yaylacı (2003), ilköğretim okullarına verilen "kesintisiz ve zorunlu eğitim" görevi, ayın zamanda "kesintisiz ve zorunlu beden eğitimi" anlayışım da beraberinde getirmekte olduğunu belirtmektedir. İlköğretim okullarında beden eğitimi ve spor etkinlikleri sekiz yıllık bir süreyi kapsamaktadır. Bütün gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkenizde de beden eğitimi ve spor, ilköğretim okullun eğitim programlarının ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır sonucuna ulaşmıştır.

Öğretimde kullanılacak yöntemin seçimi, öğretimin amacı, kapsamı ve niteliğine göre değişebilmektedir. Bunun yanında; öğretilecek konunun niteliği, eğitsel hedefler ve davranışların alanları (bilişsel, duyuşsal, devinimsel), öğretmenin yönetime yatkınlığı, fiziki mekânın özellikleri, araç ve gereçlerin niteliği, öğrencilerin sayısal durumu, öğretim süresi ve maliyet-yarar durumu gibi etmenlerde yöntem seçimini etkilemektedir (MacNaughton ve Williams,1998). Sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi

dersinde, yer alan konulara uygun, olanakları, koşulları, çevreyi, vb. faktörleri dikkate alarak uygulanacak öğretim yöntemi belirlenir %76,4 katılıyorum, %13,9 tamamen katılıyorum, % 8,3 katılmıyorum ve %1,4 bir öğretmende kesinlikle katılmadığı belirtmiştir. Buradan yola çıkarak öğretmenlerin tamamına yakını uygun ortam ve yöntemin derslerde kullanıldığını belirtmişlerdir. Beden eğitimi ve oyun öğretimi; bireyin beden, ruhen ve fikren gelişimini sağlamak, günlük yaşama ve iş yaşamının koşullarına hazırlamak, ulusal bilinç ve yurttaşlık duygularını kuvvetlendirmek amacı ile yapılan düzenli ve metotlu çalışmaların tümüne denir (Yalçın, 1995). Öğretmenlerin yöntem konusunda seçici olabilmesi onların çok farklı yöntemleri tanımaları ve kullanabilmeleri ile olanaklıdır (Demirel, 2004).

Sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi dersinin oyun şeklinde yapılması uygun olur ’ % 50 katılıyorum, % 37,5 tamamen katılıyorum, %11,1 biraz katılıyorum görüşü belirtirken, bir öğretmenin de katılmıyorum görüşü bildirdiği tespit edilmiştir. Beden eğitim ve oyun öğretimi; bireyin bedensel, ruhsal ve zihinsel yönden sağlıklı gelişimini sağlamak amacı ile spor, cimmastik ve oyun hareketlerini kapsayan, vatanına, milletine bağlı, demokrasiye inanan, hoşgörölü ve işbirliğini seven mutlu, sağlıklı bireyler yetiştirme sürecidir. Beden eğitimi ve oyun öğretiminin her yaştakiler için uygulanabilir olması, bilimsel teknik ve metotlarla yaş, cinsiyet, yeteneklerine göre olması, sağlık kontrollerinin de olması, ayrıca uzun araştırmaların sonucunda hazırlanan programlarla uygulanması cazibesini ve önemini arttırmaktadır. Ankete katılan öğretmenlerin çoğunluğu oyun öğretimi şeklinde bir görüş vermişlerdir.

Sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi dersinin cimmastik ve ritme yönelik yapılması uygun olur %47,2 katılıyorum aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi dersinin sportif etkinliklere göre yapılması uygun olur ’ % 59,7 katılıyorum %37,5’i biraz katılıyorum ve 3 öğretmende kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Oysaki cimmastik ve sportif etkinlikler beden eğitimi dersinin çok önemli parçalarıdır. Ama çoğunluğa bakıldığında benimsenmiş olduğunu saptıyoruz. Beden eğitimi ve oyun öğretimi; bireyin beden sağlığını, ruh sağlığını, beden becerilerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevresel koşullara ve

katılımcıların özelliklerine göre değiştirilebilen esnek kurallara dayalı oyuna, cimmnastiğe ve spora dönük alıştırma ve çalışmaların tümünü kapsayan geniş tabanlı bir etkinliktir (Koç,1988).

Sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi dersine ayrılan haftalık ders saati yeterlidir’ % 51,4 katılıyorum ,% 22,5 tamamen katılıyorum ,% 9,7 biraz katılıyorum, % 13,9 katılmıyorum ve iki öğretmende kesinlikle katılmıyorum demişlerdir. Buradan anlaşılacağı üzere sınıf öğretmenleri ders saatini yeterli bulmaktadırlar. Bu bulguya karşı yapılan araştırmalarda eğitim kurumlarımızda, kurumlarında uygulanan beden eğitimi ve spor dersinin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için ders saatlerinin yeterli olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu bulgu Basoglu’nun (1995) okul yöneticileri ve beden eğitimi ve spor öğretmenleri üzerine yaptığı benzer bir araştırmada benzer sonuçlara rastlanmıştır (Basoglu, 1995). Sönmez ve Sunay’ın “Ankara’daki ortaöğretim kurumlarında uygulanan beden eğitimi ve spor dersinin sorunlarına ilişkin bir inceleme” isimli çalışmalarında “beden eğitimi ve spor dersi, ders saati açısından yeterlidir” sorusunda ($X = 1,829$) katılmıyorum, sonucu çıkmıştır. Devlet ve özel okullardaki öğretmenlerin çoğunluğu ortaöğretim kurumlarında uygulanan beden eğitimi ve spor dersi saatlerinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir (Sönmez ve Sunay, 2004).

Çakmakçı, birçok batılı veya gelişmiş ülkede olduğu gibi, Amerika Birleşik Devletleri'nde de ders dışı etkinliklere büyük önem verilmekte olduğunu vurgulamıştır. Bu tür etkinliklerle kişinin tam potansiyelini kullanabileceği bir ortam içinde, sadece kitap kurdu olmadan gerçek yaşama ayak uydurmasına yardımcı olunur. Bu ülkede ders dışı etkinliklere katılımda önemli bir kural, öğrencinin faaliyete devamı için ön şart, belirli bir akademik başarının sağlanmasıdır sonucuna ulaşmıştır. Sınıf öğretmenleri ‘Okulda yapılan ders dışı egzersiz faaliyetleri zaman kaybıdır.’ % 47,2 kesinlikle katılmıyorum % 41,7 katılmıyorum görüşü belirterek. Ders dışı beden eğitimi faaliyetlerinin önemli olduğu görüşünü vermişlerdir. Poyraz'a göre (2003), ders dışında kalan zaman, iyi değerlendirilmediğinde sıkıntı yaratır. Özellikle ortaöğretim gençliğinin, olumsuz zararlı arkadaş grupları içine girmesine, kahvehaneye, oyun salonlarına gidip kumar oynamalarına, alkol, uyuşturucu madde

kullanmalarına, ruhsal bozukluklara, hastalıklara, türlü suçlar işlemelerine neden olur. Bu nedenle gençlerin, derslerinin dışında kalan boş zamanlarının en iyi şekilde değerlendirebileceği spor ortamı oluşturulursa, bilgi, beceri ve kabiliyetleri artacağı gibi, kötü ortamlardan da uzak kalmaları sağlanmış olacaktır görüşünü vurgulamıştır.

Okulun bireye neler kazandırdığı konusunda birkaç nokta vurgulanabilir. Öncelikle okullar, eğitimin tür ve düzeyine bağlı olarak, hem genel bilişsel becerileri hem de mesleğe özgü becerileri kazandırır. İkinci olarak, kişilerin, işyerlerinde egemen olan sosyal ilişkilere ve koşullara uymalarını sağlayacak olan davranışlar, alışkanlıklar ve değerleri de kazandırır (Levin, 1987) . Öğrencinin aktif olduğu, hareket ettiği, kapasitesini zorladığı ve yeteneklerini keşfettiği derslerde istenmeyen eğilimlerinin azaldığı, oyun ve aktiviteler sırasında saldırganlık dürtülerini giderdiği ve rahatladığı bildirilmektedir (Yörükoğlu, 1997). Poyraz'ın (2003) çalışmasında elit düzeyde spor yapan sporcular üzerinde yapılan bir araştırmada, spora başladıkları dönemde okullarında ders dışı sportif faaliyetlerin yapılıyor olması % 83.99 ve bu faaliyetlerin öğrencilerin % 62.71' i tarafından spora başlamada etkili olduğu, yine kulüplerin spora yönelmede ne denli etkili olduğunu tespit edebilmek için sorulmuş soruda deneklerin % 61.67' sinin böyle bir ilişkinin varlığından söz ettikleri görülmüştür.

Sınıf öğretmenleri 'Beden eğitimi dersinin etkin bir biçimde uygulanması için okuldaki imkânlar, araç-gereç ve malzeme yeterlidir ' % 50 'Katılmıyorum %19,4 kesinlikle katılmıyorum derken malzeme eksikliğinin önemli bir sorun olduğunu vurgulamışlardır. Aras ;yaptığı bir araştırmada öğretmenlerin beden eğitimi dersi için araç-gereç sıkıntısı çekip çekmediğine ilişkin soruya verdikleri cevaplarda,%35.7'si sıkıntı çektiklerini, %14,3'ü kısmen sıkıntı çektiklerini, % 25.7'si böyle bir problem yaşamadıklarını ve %24,3'ü ise kısmen böyle bir problem yaşamadığını belirtmişlerdir (Aras, 2000).

Sınıf öğretmenleri 'Beden eğitimi dersinin etkin bir biçimde uygulanması için çevresindeki tesis ve alanlar yeterlidir ' % 41,7 katılmıyorum aralığında görüş bildirdikleri, %27,8 öğretmeninde kesinlikle katılmıyorum demesi tesis ve alan

sıkıntısını dersin işlenişi açısından önemli bir sıkıntı olarak karşımıza çıkarıyor. Oysa, spora katılımda spor tesis ve malzemeleri önemli bir araçtır. (Çam, 1996). Bu araştırmanın bulguları İlköğretim okullarındaki beden eğitimi ders mekânının genellikle okul bahçeleri olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bu kurumlarda tesis ihtiyacı başlıca bir sorundur. Oysa beden eğitimi ders uygulamalarından istenilen yararı temin etmek ve öğrencileri erken dönemde spora yönlendirmek yeterli fiziki ortam ihtiyacını gündeme getirmektedir. Ayrıca okullardaki malzeme eksikliğinin de ciddi boyutlarda olduğu bilinmektedir.

Sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi dersi için okul ve çevresinde, ders işlemeye ve spor yapmaya uygun her türlü malzemeden yararlanılır’ % 52,8 katılıyorum %16,7 tamamen katılırken, biraz katılanların %20.8, katılmayanlar % 8,3 aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Buradan varacağımız sonuç öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu çevredeki var olan imkanları kullandığı yönündedir. Esasen beden eğitimi ve spor faaliyetleri okullarda ders içi ve ders dışı zamanlarda genel eğitimin tamamlayıcısı olarak verilmekte ve bu faaliyetler içerisinde birey, bir bütün olarak ele alınmaktadır. Genellikle bu hedeflerde sağlanacak gelişim, uygulamaların haftalık sayı ve süresi, kullanılan tesis, alan ve yeter sayıdaki nitelikli beden eğitimci varlığı ile doğrudan ilişkili görülmektedir (Özdemir, 2000). Öğrencilerin, ‘beden eğitimi ve spor etkinliklerinde, alan ve malzeme yeterliliğinin derse olan ilgi ve motiveyi arttıracak’ görüşünü destekledikleri tespit edilmiştir. Yine öğrencilerin ekledikleri görüşler arasında ‘derse olan ilginin mevcut malzeme ve tesis ile şekillendiği’ yer almaktadır. Kenyon , tarafından yapılan; öğrencileri spora yönlendirme konulu bir çalışmanın sonuçlarına göre, beden eğitimi ve spora yüklenen değerle okullara yüklenen değerler arasında benzerlik ne kadar çoksa sistemli spora katılımın oranı da o kadar yüksektir. Buna göre içinde bulunulan ortamda ne kadar çok tesis ve spor yapma imkânı bulunuyorsa, düzenli spor yapma alışkanlığı da o ölçüde artabilecektir. Bu sonuç öğrencilerin görüşlerini destekler niteliktedir (Kenyon , 1973)

‘Öğrenciler beden eğitimi dersine düzenli olarak uygun kıyafetle katılır’ % 51,4 katılıyorum % 26,4 biraz katılıyorum, % 9,7 katılmıyorum aralığında görüş

belirtmiştir. Yapılan araştırmalara baktığımızda; Çalgın'ın 2003 yılında yaptığı araştırmada ise, “öğrencilerin beden eğitimi dersine spor malzemelerini her ne olursa olsun düzenli getirmeleri gerekir” yönündeki sorusuna öğretmenlerinin %100'ü tamamen katılıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. beden eğitimi ve spor dersi, uygulamalara dayalı bir ders olup, öğrencinin uygun kılık ve kıyafetle derse katılma zorunluluğu bulunmaktadır. Bu durum, ayrıca bir zaman kaybına neden olabilmekte ve beden eğitimi ve spor dersinden yararlanma olanağını azaltabilmektedir. Bu itibarla, ders saatlerinin en az bir saat daha arttırılması bu türden etkileri ortadan kaldıracaktır.

Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde beden eğitimi öğretmenlerinden bilgi alırlar. Bu maddeye % 65,3 katılıyorum aralığında verdikleri görüş ders için bilgi alma yeri olarak beden eğitimi öğretmenlerini gördüklerini belirtiyor. %51,4 katılıyorum cevaplarıyla gerek gördüklerinde sporculara da başvuruyorlar. Sınıf öğretmenleri beden eğitimi dersinin verimini artırmak için internet ve yazılı kaynaklardan materyal ve literatür araştırması yaptıkları tespit edilmiştir. Bilim ve teknolojiye gelişmeleri yakından izleyerek, onlardan yararlanabilmek, çağdaş bir toplum olmanın önkoşullarından biridir.

Sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi dersine yönelik hizmet içi eğitim kurslarına katılmaları ve yenilikleri takip etmeleri dersin verimini artırır görüşüne % 44,4 tamamen katılıyor. %41,7 biraz katılıyor, %13,9 katılmadıklarını belirterek hizmet içi eğitim haklarını beden eğitimi dersi için kullanmama yönünde görüş ağır basmaktadır.

‘Okul yöneticileri, beden eğitimi derslerine gereken önemi göstermektedirler ’ % 52,8 katılırken, %22,3 katılmıyor,%16,7 biraz katılıyor. Yapılan araştırmalarda göstermiştir ki; Altuğ'un 1998 yılında “Elazığ il merkezinde bulunan orta dereceli okul müdürlerinin beden eğitimi dersinin amacına ve eğitsel önemine dair görüşleri” isimli yüksek lisans tez çalışmasında, beden eğitimi dersinin amaçlarını okul müdürlerinin çoğunluğu önemli bulurken, okul müdürlerinin %41.8'i beden eğitimi dersinin ders programından tamamen kaldırılmasını istemiş, %52.2'si bugünkü

uygulamadan daha yoğun bir uygulamanın gerekli olduğunu ifade etmiştir (Altuğ,1998). Baykoçak'ın 2002 yılında “beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki sorunları ve tükenmişlik düzeyleri (Bursa ili uygulaması)” isimli yüksek lisans tezinde, okul idaresi ile ilgili problemlere baktığımızda beden eğitimi öğretmenlerinin %34.2'sinin bazen idareden yeterli desteği aldıklarını, %7.7'sinin destek almadıklarını belirttikleri,%46.2'sinin okuldaki yöneticilerin yetersizliğinin çalışmalarına engel olmadığını,%17.7'sinin çok nadir ve %16.9'unun bazen engel olduğunu belirttikleri görülmektedir (Baykoçak, 2002). Çumralıgil'in çalışması araştırmanın sonuçlarını desteklerken, Baykoçak, Çalgın'ın çalışmaları ile ters görüş ortaya koymuştur. Altuğ'un çalışmasında ise okul müdürlerinin % 41.8'i beden eğitimi dersinin ders programından tamamen kaldırılmasını isterken, % 52.2'si bugünkü uygulamadan daha yoğun bir uygulamanın gerekli olduğunu ifade etmiştir.

Aileler çocuklarının bir an önce okuyup iyi gelir elde edecekleri bir mesleğe yönelmelerini arzulamaktadırlar. Bu yüzden sosyal etkinliklerin öğrencinin akademik başarısını olumsuz etkileyeceği görüşündedirler. Bu baskıyı hisseden öğrenci ne yazık ki var olan becerisini değerlendirememekte ve spor yaşantılarını sadece okulda görmüş olduğu 2 saatlik Beden Eğitimi ve Spor dersi ile sınırlandırmak zorunda kalmaktadır. Öğrenci velileri, beden eğitimi derslerine gereken önemi göstermektedir Anket sorusuna sınıf öğretmenleri % 37.5 katılmıyorum, %15,3 kesinlikle katılmıyorum görüşü vererek velilerin derse karşı olan ilgisizliklerini göz önüne koymuşlardır. Öğrenciler beden eğitimi ve spor dersine gereken önemi verirken, öğrenci velilerinin derse gereken önemi vermedikleri saptanmıştır. Baser'in (Baser,1986) yaptığı benzer bir araştırmada da veliler, beden eğitimi ve spor dersini diğer dersler gibi çok gerekli bulmadıklarını belirtmişlerdir. Ancak, spordaki gelişmenin kaynağından biri de ailedir ve ortaöğretim çağındaki çocuğun sporda belirli bir amaca yönelmesi ve aktif hale gelmesi için gerekli faktörlerden birisi de aileden kaynaklanan motivasyon olmaktadır (Çakıroğlu, 1986).

Öğrencilerin fiziki ve performans gelişimleri her yıl için rapor olarak tutulur. % 44.4 katılıyorum, %26,7 biraz katılıyorum, %22,2 katılmadığını belirtiyor. İlköğretimde fiziki ve performans gelişimleri her yıl için rapor olarak tutulması

gereklidir. Ama birçok öğretmen bunun farkında bile değildirler. Aynı zamanda cevaplarından yola çıkarak belirli bir sağlık taramasının yapılmadığı sonucuna da varabiliriz.

Sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi dersi sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir görüşüne %58,5 katılmışlar %36,1 oranında tamamen katılmışlar,% 5,6biraz katılmışlardır. Görüldüğü üzere öğretmenlerin hepsi aynı görüştedir. Eğitimin temel amaçlarından birisi çocukların ve gençlerin topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardım etmek, yeteneklerini keşfedip eğitim yoluyla geliştirerek iyi bir vatandaş olarak yetiştirmektir. Okullar çocuğu yaşama hazırlar. Burada kazanılan değerler çocuğun yaşamını ve toplumsal değerleri algılama biçimini olumlu yönde etkiler (Senemoğlu 1992). Gökmen (2003), konuyla ilgili yapmış olduğu benzer bir araştırmada, kültür derslerinin yarattığı zihin yorgunluğunun giderilmesinde spor etkinliklerinin önemli bir yer tuttuğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla yoğun bir ders yükü olan ilköğretim çağı öğrencilerinin boş zamanlarını beden eğitimi ve spor etkinlikleriyle değerlendirmeleri, gerek enerjinin boşaltılması, gerekse zihinsel yorgunluğun giderilmesi bakımından önem taşımaktadır. Yapılan araştırmaya göre üzerinde anket uygulanan öğrencilerin % 90'ı beden eğitiminin fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik açıdan yararları olduğunu ve genel olarak stres atma, boş vakitleri değerlendirme, hayatı düzene koyma, kötü alışkanlıklardan korunma, sağlıklı yapıya sahip olma gibi yararlarının olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu derslerinin yoğunluğu nedeniyle spor için yeterli zaman bulamadıklarını belirtmişlerdir. Spor yapmak için yeterli zaman bulabilen öğrencilerin % 83'ü, spor, zihinlerini dinlendirdiği ve düzenli ve programlı çalışmayı sağladığı için derslerini olumlu yönde etkilediğini belirtse de % 15'lik bir grup da yorgunluk, derse devamsızlık yapmaları gibi sebeplerden dolayı sporun derslerini olumsuz yönde etkilediğini söylemiştir. Gökmen , konuyla ilgili yapmış olduğu benzer bir araştırmada, kültür derslerinin yarattığı zihin yorgunluğunun giderilmesinde spor etkinliklerinin önemli bir yer tuttuğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla yoğun bir sınav temposunda olan ortaöğretim gençliğinin boş zamanlarını beden eğitimi ve spor etkinlikleriyle değerlendirmeleri, gerek enerjinin

boşaltılması, gerekse zihinsel yorgunluğun giderilmesi bakımından önem taşımaktadır (Gökmen, 1998).

Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin kaygı düzeyini azalttığı bilinmektedir. Öğrenciler, ‘beden eğitimi ve spor etkinlikleri yaparak yaşadıkları sınav kaygısının azaldığını’ (%75) belirtmişlerdir. Birçok öğrencinin sınava hazırlık döneminde veya sınavda kaygı düzeyinin yüksek olması sebebiyle yaşadığı olumsuzluklar düşünüldüğünde beden eğitimi ve spor etkinliklerinin bu dönemdeki önemi daha iyi anlaşılabilir. Yine öğrenciler, ‘üniversite sınavına hazırlanma döneminde beden eğitimi dersi yerine başka bir ders almanın başarılarını arttıracığına’ yönelik olumsuz cevaplarıyla beden eğitimi dersinin gerekliliğine dikkat çekmişlerdir. Ankete eklenerek belirtilen görüşlerde, öğrenciler sınavlara hazırlık döneminde çok yoğun bir çalışma ve stres içerisinde bulunduklarını, bu ortamdan uzaklaşabilmek için özellikle ortaöğretim son sınıf ders programlarında beden eğitimi dersinin yer alması gerektiğini belirtmişlerdir. Yine öğrencilerin sınav döneminde büyük ihtiyaç duydukları kendine güven duygusunu, beden eğitimi ve spor etkinlikleri yaparak geliştirdikleri %75 oranında tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi dersi, stres ve kaygı gibi olumsuzlukları aşmak için kullanılan bir araçtır’ %69,4 katılıyorum cevabı vermişler. %25 oranında da tamamen katılmışlardır. Çocuğun sağlıklı bir kişilik geliştirmesi için fizyolojik ve psiko-sosyal ihtiyaçlarının yerinde ve zamanında karşılanması gerekir. İhtiyaçların karşılanmaması çocuğu gergin ve huzursuz yapacağından, sağlıklı kişilik gelişimini engeller (Aral ve Baran 2001). Poyraz (2003), yaptığı araştırmada, özellikle en hareketli dönemini yaşayan ve sonsuz enerji ile dolu olan okul gençliğinin, boş zamanlarını faydalı bir şekilde geçirecek, enerjilerini olumlu yönde kullanacak, stresini giderecek, kötü alışkanlıklardan korunup bilgi, beceri ve yeteneklerini arttıracak en önemli etkinliklerin başında okul içi ve okul dışında katılabilecekleri sportif faaliyetler gelmektedir. Güray (2002), yaptığı ,benzer bir araştırmada, beden eğitimi ve spor etkinliklerinin ergenlik döneminin olumsuz etkilerini azaltmada önemli bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Bedenin yararlı ve etkili bir biçimde kullanılması ergen için doyum kaynağı olmaktadır. Bedenden sağlanan doyum da ergenin olumlu psikolojik ve toplumsal gelişimiyle ilişkili olduğundan, bedensel etkinlikte

bulunmanın, bedeni eğitimcinin olumlu etkisi görülmektedir.

Beden eğitimi dersinde, öğrenciler beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi beceri, tavır ve alışkanlıklar edinir % 59,7 katılıyorum %33,3 kesinlikle katılıyorum demiştir. Beden eğitimi dersinde öğrencinin temel bilgi ve beceri alışkanlığı geliştirdiği bir gerçektir. İlköğretim kız ve erkek öğrenciler tarafından, "dostça oynama ve yarışma, kazananı takdir etme, kaybetmeyi kabullenme, hile ve haksızlık karşısında olma", "Beden Eğitimi ve sporun sağlığa yararını kavrayarak boş zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirmeye istekli olabilme", "Beden Eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi, tavır ve alışkanlıklar edinebilme" amaçlarını en önemli ilk beş amaç arasında ilk sıralarda belirtmişlerdir (Göktaş ve Arıkan 2000).

Sınıf öğretmenleri tablo 6'de 'Beden eğitimi dersi, öğrencilerin zihinsel ve duygusal gelişmelerine katkı sağlar anket maddesine öğretmenlerin % 72,2 katılıyorum aralığında görüş bildirmişlerdir. İnsanların beden ve ruh sağlığını temin etmek, korumak ve devam ettirmek için; yarışma ve çalışma isteği üstün, kuvvetli ve yarından emin, ilerleme şansına sahip bir toplum yaratmak için; boş zamanlarını faydalı şekilde kullanan, çalışmasını ve dinlenmesini bilen fertler yetiştirmek için; beden eğitimini geniş ölçüde bir eğitim aracı olarak görmek zorundayız. Böylece toplum, yaşama savaşından yılmayan mesut çocuklar, sağlam, güçlü gençler, enerji ve sağlıklarını ileri yaşlara kadar sürdüren verimli orta yaşlılar, nihayet başkalarına muhtaç olmayan ihtiyarlardan meydana gelecektir.(Alagöz, 1973) . Öğretmenler beden eğitimi dersi ve ders dışı faaliyetleri ile boş zamanlarını nasıl değerlendirecekleri konusunda öğrencilere kılavuz 'olduğu fikrini ortaya çıkarmışlardır. Demirhan (2001) yaptığı araştırmada, günümüzde zihinsel yeteneğin, sağlıklı yaşam ve yaşam boyu spor kavramlarını birbirinden ayrı düşünilemeyeceği görüşünü belirtmiştir.

Beden eğitimi derslerinin fiziksel gelişimi sağlamada ve sağlıklı bir bünyeye sahip olmadaki rolü ile ilgili ve beden eğitimi ve spor etkinliklerinin huzurlu ve gevşemiş hissetmeyi sağlamadaki rolü ile ilgili öğrenci görüşlerinin olumlu yöndeki yoğunluğu dikkat çekicidir. Sınıf öğretmenleri 'Beden eğitimi dersi, öğrencilerin

(kas kuvveti, dayanıklılık, koordinasyon, esneklik ve çeviklik) motorik özelliklerini geliştirir ‘% 54,2 katılıyorum aralığında görüş bildirmeleri çocuğun motorik özelliklerine katkı sağladığına inanmışlardır. Spor yapmanın insan organizmasının iki sistemi üzerinde olumlu etkilerinin olduğu kesinlik kazanmıştır. Bunlar, kalp-damar sistemi ve kas-kemik (hareket) sistemidir. Bunun yanı sıra beden eğitiminin hormonlar ve iç organlar üzerinde de olumlu etkilerini kanıtlayan çok sayıda araştırmanın bulunduğu belirtilmektedir (Sunay, Sunay 1996). Öğrenciler, ‘beden eğitimi dersinin fiziksel, zihinsel ve duygusal yönden olumlu katkı sağladığı’ görüşündedir. Farklı cinsiyetteki ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersinden beklentileri üzerine yapılan benzer bir araştırmada, beden eğitimi dersi ile geliştirilen fiziksel görünüme ilişkin amaçların ortaöğretim öğrencileri için oldukça önemli olduğu tespit edilmiştir (Yıldıran, 1996).

Sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi dersi, çocuğun bedenini tanımasına ve daha iyi kullanmasına olanak sağlar’ % 58,3 katılıyorum aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Willgoose'a göre, beden eğitiminin en büyük amacı, fiziksel yetenek ve motorsal becerileri geliştirmektir. Poyraz (2003), "kısacası beden eğitimi bireyin beden sağlığını, beden becerilerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevresel koşullara ve katılımcıların özelliklerine göre değiştirilebilen geniş tabanlı bir etkinliktir," görüşünü belirtmiştir.

Beden eğitimi dersleri genellikle uygulamalı ve oyuna yönelik hareket eğitimini kapsadığından, öğretmenler öğretimde öğrencilere daha yakın konumdadırlar ve gerektiğinde onlara katılarak onlarla oyun oynayabilmekte onlarla yarışabilmektedirler. Bu da öğrencilerle öğretmen arasındaki saygı ve sevgiyi daha ileri düzeye getirmektedir. Sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi dersi, okul içi uygulamalarda, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini özendirme, kendini deneme ve tanıma aracı olarak kullanılır anket sorusuna % 73,6 katılıyorum demiştir

Sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi derslerinde, öğrencilere okul sonrası hayatlarında boş zamanlarını değerlendirme alışkanlığı kazandırılır’ % 59,7 katılıyorum aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir bu görüşe katılmışlardır.

Spor, bireyin tabii çevresini beşeri çevre haline getirirken elde ettiği yetenekleri geliştiren, belli kurallar altında araçlı ve araçsız, bireysel yada toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içinde veya profesyonelce meslekleştirerek yaptığı, sosyalleştirici toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziki rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur (Erkal,1982) . Spor, eğitime, politikaya, sanata, bütün medyaya ve uluslararası diplomatik ilişkilere bile yayılan bir sosyal olgudur. Bir katılımcı olarak yada dolaylı yollarla sporda yer alma genelde toplumsal bir görev olarak düşünülmelidir. Bununla birlikte spor, toplumdaki öneminden dolayı sadece çalışmalarla ilgili bir konu değil aynı zamanda bir insanın kişiliğinin ve hayat süresine karşı direnme duygularının gelişiminde önemli bir etmendir (Danish, Petitpas ve Albert, 1993).

Sınıf öğretmenleri ‘Beden eğitimi derslerinde, öğrencilere yaşantılarında düzenli spor yapma alışkanlığı ve anlayışı kazandırılır % 47,2 katılıyorum %40,3 de biraz katılıyorum yönünde cevap vermişlerdir. Ortaöğretim kurumlarında uygulanan beden eğitimi dersi ile öğrencilerde kazandırılmak istenen en önemli davranış, öğrencilerin ortaöğretim sonrasındaki yaşantılarında düzenli spor yapma alışkanlığı kazanmaları olmaktadır (Sunay, Sunay 1996).

‘Beden eğitimi derslerinde, düzgün duruş alışkanlıkları kazandırılır ve temel hareketler geliştirilir’ %73,6 katılıyorum seçeneğini işaretlemiştir. Sağlıklı aktif yaşam için rekreatif etkinliklerin tercih edilmesi obezite ve sigara kullanımını azaltmakta, zihin sağlığı daha da arttırarak sağlıklı ve bilinçli bir birey yetiştirmesinde etkin olmaktadır. Çocuklardaki hareket gereksiniminin genç ve erişkinlerdekinin bir kaç katı olduğunu, özellikle ilköğretim çağındaki çocukların derslerde oturarak hareketsiz kalma zorunluluğunun onlarda fiziksel ve psikolojik bir yük oluşturduğunu, bu yükün ancak oyun ve spor gibi etkinliklere katılarak giderilebileceği yönünde sonuçlar ortaya koymaktadır (Özmen, 1976).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Okulda spor, sosyal kalkınma için en gerekli araçlardan biridir. Öğrencilerde toplumun yeni gereklerine uyma bakımından yetenekler bu yolla gelişebilir. Ekip çalışması alışkanlığı; grup halinde ortaya tutarlı bir iş çıkarma fikri; başarıyı tevazuuyla, yenilgiyi olgunlukla karşılama vasfı, daha iyiyi yapma isteği, böylelikle yapıcı bir şekilde gelişmiş olur. Ayrıca, öğrencilerin kabiliyetlerini artırmalarına, yetenekleri yönünde ilerlemelerine yardımcı olur. Bu sebeple, eğitim sisteminin bütünlüğü içinde konuya gereken önemin verilmesi, plan ve programların yapılması gerekliliği sonucuna varılmıştır. İlkokulların ilk sınıflarında müfredat programlarına baktığımızda bu programların günlük işlere ve anlayışa dayalı temel becerileri edinme ve geliştirmeyi ön plana aldığı, taklidi hareketlere ve dramatizasyona yer verildiği görülmekte bunların değişime ve geliştirilmeye ihtiyacı olduğu sonucu çıkarılmıştır. Sınıf öğretmenleri beden eğitimi ders saatleri programda diğer derslerden etkilenmeyecek ve etkilemeyecek saatlere konulması, sınıf öğretmenleri, beden eğitimi dersine yönelik hizmet içi eğitim kurslarına katılmaları ve yenilikleri takip etmeleri gerekliliği sonucuna varılmıştır. İlköğretimdeki öğrencilerin her yıl en az bir kere sağlık kontrolü yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Beden eğitimi dersinde yer alan konulara uygun, öğretim yöntemi belirlenmesi ve beden eğitimi dersinin oyun, cimmastik ve ritme yönelik yapılması uygun olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Gerekli gördüklerinde sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi öğretmenlerinden bilgi almaları, sınıf öğretmenleri beden eğitimi dersinin verimini artırmak için internet ve yazılı kaynaklardan materyal ve literatür araştırması yapmaları gerekliliği sonucu ortaya çıkmıştır.

Her bir çocuğun temel bilgi ve becerilerin yanı sıra bedensel yönden de sağlıklı bir yapıya kavuşturulmasının gerekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim öğretim faaliyetlerinin çocuğun bilgili, becerili bir yapıya kavuşturulmasının ancak araştırmacı, sorgulayıcı, yaratıcı, düşünen ve kendisi ile barışık bir insan yetiştirmekle mümkün olabileceği, beden eğitimi dersi sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderildiği, stres ve kaygı gibi olumsuzlukları aşmak için kullanılan bir araç olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Beden eğitimi dersinde, öğrenciler fiziksel

aktivite alışkanlığı kazandığı, öğrencilerin zihinsel ve duygusal gelişmelerine katkı sağladığı sonucuna varılmıştır. Beden eğitimi derslerinde, öğrencilere okul sonrası hayatlarında boş zamanlarını değerlendirme alışkanlığı kazandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Beden eğitimi dersleri, kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilme özelliklerini kazandırdığı sonucu tespit edilmiştir.

Sağlıklı insanlar, toplumda her zaman önde ve lider konumunda olacaktır. O halde gelecekte toplumda sorumluluklar yüklenecek yetişkinlerin iyi alışkanlıklar edinmesinde gerek bireyler arası gerekse toplumlararası iyi ilişkilerin kurulmasında ve devamında çocukluktan başlayan beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin büyük önemi olduğu tespit edilmiştir. Anketin ikinci bölümünün cinsiyet değişkenine göre t-testinde anlamlı farklılık bakıldığında birinci, dördüncü, beşinci, altıncı, on altıncı, yirmi birinci ve yirmi ikinci maddelerinde farklılık olduğu diğer maddelerde anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Üçüncü bölümde sadece yirmi sekizinci maddede anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anketin birinci ve ikinci bölümlerinde öğrencilik hayatlarında aktif spor yapma değişkenine göre t-testinde anlamlı farklılık bulunan maddeleri bir, yirmi bir, yirmi beş, yirmi sekiz ve otuz ikinci maddeleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Spor eğitimi içinde; sadece ellerini, ayaklarını ya da vücudunu en iyi biçimde kullanmayı tesadüfen ya da benzer nedenlerle öğrenmiş kişilerin, spor eğitimini üstlenmiş olmaları, eğitimin dönemlerdeki olumsuz örnekler olduğu sonucu tespit edilmiştir. Planlı eğitimin başladığı ilkokullarda öğrencilere beden eğitimi ve spor tutkusunu aşılayacak uzman eğiticiler yetiştirilmesi sonucuna ulaşılmıştır.

İyi ve doğru şekilde hazırlanmamış beden eğitimi ve spor dersi müfredat programları, çocuğun hareket gereksinimini giderememektedir. Sonuçta çocuk, sokağa yönelmekte ve sokak kültürü ile büyümektedir. Sporun önemli özelliklerini göz önünde bulunduran birçok ülke, okullarında beden eğitimi ders saatine ve ders kapsamına gerekli önemi göstererek, eğitimin genel ve özel amaçlarının bir kısmını, beden eğitimi dersleriyle kazandırmaya çalışmıştır. Anket maddelerinde, yaş değişkenine göre anlamlı farklılıkları bulmak amacı ile tek faktörlü varyans analizi sonucunda üç, on dört, on yedi, on sekizinci, yirmi dokuz, otuz bir, otuz üç ve otuz

beşinci maddelerde farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmeni diğer derslere hazırlandığından, beden eğitimi derslerine hazırlanamamaktadır. Ancak planları içinde beden eğitimi ve spor etkinliklerini yapmış olarak göstermektedirler. İdare ve müfettişler tarafından yapılan denetimlerde Türkçe, Matematik ve diğer dersler ile ilgili, öğrencilere kazandırdığı bilgi ve davranışlar aranmaktadır. Beden eğitimi derslerinde denetim yapılmadığı gibi, beden eğitimi amaçlarının davranışlarına yansımalarının karşılaştırılması yapılmamaktadır. Anket maddelerinde, lise türü ve hizmet süresi değişkenine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu maddelere sonucuna tek faktörlü varyans analizi ile ulaşılmış, üç altı , on üç, on yedi ve yirmi ikinci maddelerde farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Varyans analizi sonucu anlamlı farklılıklar olan maddeler yaş, lise türü, ve hizmet süresi derecelerine göre Post Hoc teste tabi tutularak, farklılıklara olduğu sonucuna ulaşılmıştır .

Türkiye de beden eğitimi ve spora gereken ilgi gösterilmemektedir. Bu ilgisizlik derse gereken önemin verilmemesine neden olmuştur. Maalesef okullarımızda öğretmen eksikliği, tesis, salon, malzeme eksikliği, okul yöneticileri ve öğrenci velilerinin derse karşı yaklaşımları, ders saatlerinin yetersiz olması, öğrenci sayısı, dersin uygulanmasını ve etkinliğini olumsuz yönde etkilediği sonucuna varılmıştır. İlköğretim birinci kademesinde işlenen beden eğitimi dersi istenilen seviyede işlenmemektedir. Öğrenciye kazandırdıkları göz önüne alınırsa ilk öğretim birinci kademe beden eğitimi derslerinin istenen seviyeye getirilmesi verilen eğitim verimi ve öğrencinin kazançları açısından önemlidir.

Bu araştırmadan anlaşılacağı gibi, beden eğitiminde beden bir araç olup, amaç tüm kişiliğin eğitimidir. Şu halde beden eğitimi, eğitim amaçlarının çoğunun, hareketler yolu ile kazandırılabilceği tek disiplindir.

Son olarak verilebilecek önerileri sıralarsak;

- Öğrencilerin beden eğitimi dersinden daha fazla yararlanabilmeleri için beden eğitimi ders saatleri artırılmalıdır.
- İlköğretimin her kademesinde beden eğitimi dersleri zorunlu olmalıdır.

- İlköğretimlerde beden eğitimi ve spor derslerine büyük bir çoğunlukla sınıf öğretmenleri girmektedir. Beden eğitimi ve spor hakkında yeterli bilgiye sahip olmayan sınıf öğretmenlerine bu konularda hizmet içi eğitim verilerek bilgilerinin arttırılması sağlanmalıdır.
- Tesisi olmayan mevcut okulların yerel yönetimler ve spor kulüpleri ile işbirliği yaparak tesis sorunu azaltılmalıdır. Beden eğitimi dersi için tesis, araç-gereç ve malzeme eksikliği giderilmelidir.
- İlköğretim okullarında beden eğitimi ve spor dersine daha fazla önem verilerek, beden eğitimi ve spor dersinin amaçlarına uygun şekilde işlenmesi sağlanmalıdır.
- Beden eğitimi ve sporun faydalı olabilmesi için aile, okul ve beden eğitimi öğretmeni ve sınıf öğretmenleri sıkı işbirliği içinde olmalıdır
- Okul idarelerinin beden eğitimi dersine karşı duyarlılığını artırıcı önlemler alınmalıdır.
- Öğrencilerin gelişimsel ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alan yeni hedeflere, ders konularına, yöntem ve yaklaşımlara ihtiyaçları vardır. İlk ve orta öğretim kademesinde Beden Eğitimi ve Spor program ve etkinliklerinin yeniden gözden geçirilmesi ve öğrencilerin gelişim ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.
- İlk ve ortaöğretimdeki öğrencilerin sağlık kontrolleri titizlikle yapılmalıdır. Her yıl en az bir kere sağlık kontrolleri yapılmalıdır.
- Çocukların fiziki ve performans gelişimleri her yıl için rapor olarak tutulmalıdır.

ÖZET

Uşak Karahallı İlçesi İlköğretim Okulları Birinci Kademesinde İşlenen Beden Eğitimi Derslerinin Sınıf Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesi.

Bu araştırmanın amacı, Uşak ili, Karahallı ilçesi ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesidir. Araştırmaya Uşak ili, Karahallı ilçesinde eğitim veren ilköğretim okullarının hepsinde toplam 72 öğretmen (48 bay, 24 bayan) katılmıştır. Sınıf öğretmenlerine üç bölümden oluşan; kişisel bilgiler bölümü, beden eğitimi dersinin işlenişine ilişkin görüşleri ve beden eğitimi dersinin öğrenciye kazandırdıklarına ilişkin görüşlerini almaya yönelik hazırlanan tutum ölçeği uygulanmıştır. Ölçekten elde edilen veriler frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapmaları belirlenmiştir. Anket verilerine t-testi, varyans analizi ve Post Hoc test analizleri uygulanmıştır. Elde edilen veriler istatistiksel anlamlılık olarak kabul edilen 0,05 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır.

Araştırma sonucunda, beden eğitimi dersinin sağlıklı olmayı, fiziksel gelişimi sağlamayı, düzenli spor yapma alışkanlığı kazanmayı sağladığı, zihinsel yorgunluğu azaltmada, kaygı ve stresi azaltmada, huzurlu ve gevşemiş hissetmede büyük öneme sahip olduğu dolayısıyla programda yer alması gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır. Sınıf öğretmenlerinin ders uygulamasında yetersiz kaldığı tespit edilmiştir. Eğitimin her aşmasında beden eğitimi öğretmenin derse girmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin görüşleri arasında cinsiyet, yaş, lise türü ve hizmet süresi değişkenine göre farklılıklar olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: : Beden Eğitimi ve Spor, ilköğretim, Beden Eğitimi Dersi ve Değerlendirilmesi

SUMMARY

An Evaluation Of Physical Education Classes Of Primary School Education By Primary School Teachers In Karahallı, Uşak

The purpose of this study was to determine the evaluation of primary school teachers about physical education lessons of primary school education in Uşak, Karahallı. Totally 72 primary school teachers (48 man, 24 women) from all primary schools in Uşak, Karahallı participated in this study. The attitude scale about physical education classes in primary education schools was given to the teacher. The attitude scale about aim of the physical education classes and benefits of the physical education classes was given to the teachers. The data obtained from the scales have been explained and interpreted with numbers and percentages mean standard deviation. The gathering data were interpreted Independent sample t test ,one way anova and post hoc test. Results of the research have been used in comparisons and alpha level of 0,05 were set for Statistical significance in all analysis.

Based on the results of this investigation, it can be seen that, physical education is very important in fitness and physical development, in acquiring the habit of making sports regularly and moreover it is very important in decreasing stress and anxiety and feeling ease and relax. As a result, it can be stated that physical education classes must take part in the curriculum. It is determined that, there are some differences in the opinions of teachers that are related with gender, age, experience and graduated high school.

Key Words: Physical Education and Sport, Primary Education, The Physical Education Classes and evaluation

KAYNAKLAR

- ALAGÖZ, Z. (1973) Beden Eğitiminin Anlamı Okulda ve Toplum Eğitiminde Önemi Beden Eğitimi Dergisi, Ankara.
- ALTINKÖPRÜ, T.(2002) Çocuğun Başarısı Nasıl Sağlanır, Hayat yayınları.
- ALTUĞ, H (1998). Elazığ il merkezinde bulunan orta dereceli okul müdürlerinin beden eğitimi dersinin amacına ve eğitsel önemine dair görüşleri. (Yüksek Lisans Tezi), İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- ALPMAN, C. (1972). Eğitimin Bütünlüğü İçerisinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi s 2,3.
- ARACI H. (2004) Öğretmenler Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi. Nobel Yayın .
- ARAL, N., BARAN, G. (2001) Çocuk Gelişimi-2, Ya-Pa Yayın, s.13, İstanbul,.
- ARAS, A. E. (2000). İlköğretim Okullarındaki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunlar. (Yüksek Lisans Tezi), Anadolu Üniversitesi, Beden Eğt. ve Spor Anabilim Dalı, Eskişehir.173.
- ARSLAN R (1979) Beden Eğitimi Bilgileri, BİMAŞ Mat.Ltd.Şti., Ankara..
- ATEŞ, M. (1992) Demokrasi ve Spor Eğitimi, Eğitim Bilimleri Dergisi, Sayı:1, Buca Eğitim Fakültesi Yayınları, İZMİR, s 34.
- BAŞARAN, İ.E. (1981) Türkiye'de Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara, , s. 90.
- BAŞARAN, İ.E.(1978) Eğitim Psikolojisi, Bilim Matbaası, Ankara.
- BAŞARAN, M.(1992) Oyunlarla Spora Hazırlık, Milli Eğitim Basımevi. İstanbul.
- BAŞARAN, İ.E.(1978) Eğitim Psikolojisi, Bilim Matbaası, Ankara.
- BAŞER, E. (1986). Spor Psikolojisi. Ankara. MEB ve Spor Bakanlığı BTG Müdürlüğü Sağlık Dairesi Yayınları.

- BAŞER, E. (1992). Okul Spor ve Milli Eğitim Sistemi, 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu (19-21 Aralık 1991 İzmir).
- BAYKOÇAK, C. (2002). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları ve Tükenmişlik Düzeyleri Bursa İli Uygulaması. (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Dalı. Sakarya.
- BASOĞLU, B.(1995) Ankara ili Devlet Liselerinde Görev Yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları Üzerine Bir Araştırma, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara,s.5.
- BÜYÜKKARAGÖZ A. ,ÇİVİ D, (1997) Genel Öğretim Metotları, 7.baskı, İstanbul.
- BUCHER C..A. , WUEST D. A (1987) Foundation Of Physical Education And Sport, TimesMirror/Mosby College Publishing, Tenth Edition, , New York, pp.9-10.
- BUCHER, C. A., KOENİG, C. R. (1983). Method and Material for Secondary School Physical Education. Saint Louis: The C.V. Mossey Company.
- BUCHER, A. , KARETCEL, M.(1993) , Manegement of Physical Education and Sport, St. Lois,. pp.206.
- BÜYÜKDÜVENÇİ, S. (1987) Eğitim Felsefesi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara.
- CHARLES A. B.(1987) Management Of Physical Education and Athletic Programs, Times Mirrpr- Mosloy College Publishing, St. Lois, Toronto, , pp.23-25.
- COAKLEY J.(1998) Play, Games and Sports, Developmental Implications for Youngs. Hainle & Hainle Pulishers pp.22-24
- ÇAM, İ.(1999) Lise ve Dengi Okullarda Spor Motivasyonu İle Beden Eğitimi Dersi . Karşılaştırılması, Dokuz Eylöl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi,
- ÇAMLIYER H.(1991) İlkokullarda Beden Eğitimi Ders Uygulamalarının Öğretim . Programları. I.Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu,
- ÇAMLIYER H.(1997) , Çocuk Hareket Eğitimi ve Oyun, Can Ofset, Manisa.

- ÇALGIN, E. R. (2003) Niğde İlinde Görev Yapmakta Olan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin .
Mevcut Durumlarının Değerlendirilmesi ve Meslek Sorunlarının Tespiti. (Yüksek .
Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor .
Anabilim Dalı. Niğde.175.
- ÇİÇEK, Ş., KOÇAK, S., KİRAZCI, S.(2002) Beden Eğitimi Derslerinde Çeşitli Öğretmen
ve Öğrenci Davranışlarının Öğrencilerin Derse Katılımındaki Önemi ve Sergileme
Sıklığı,Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi,VII,(4):s.12-13.
- ÇOLAKOĞLU H. (1986) Çocuk ve Spor, MEB.,Ankara.
- DANISH, S.,PETITPAS, J. ve ALBERT, J.(1993). Life development intervention
for athletes;life skills through Sport.Counseling Psychologist, pp. 21.
- DUMAN, S; İNAL, A. (2003). “Özel Öğretim Sınırlarında Beden Eğitimi Dersi Öğretim
Programının Öğretmen Görüşleri ile Değerlendirilmesi”, 3. Ulusal Beden Eğitimi
ve Spor Öğretmenliği Olimpik Eğitim ve Spor Kültürü Sempozyumu, Tayyare
Kültür Merkezi,176).
- DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI (1983) Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Spor özel
İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı yayını, Ankara, s.5.
- DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI. (2001). Okul öncesi eğitim-İlköğretim-özel Öğretim
Programının Öğretmen Görüşleri ile Değerlendirilmesi”, 3. Ulusal Beden Eğitimi ve
Spor Öğretmenliği Olimpik Eğitim ve Spor Kültürü Sempozyumu, Tayyare Kültür
Merkezi,176).
- DEMİREL, Ö.(1994.) Karşılaştırmalı Eğitim. Ankara: USEM Yayınları, s.67
- DEMİREL, Ö. (2004). Öğretme Sanatı. Ankara: Pegem A yayıncılık. s.43
- DEMİRHAN, G. (2001). İlköğretim Okulları Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi
Öğretim Programının Herkes İçin Yaşam Boyu Spor Açısından İncelenmesi.
Ankara. Çağdaş Eğitim.
- DAUER, V. P., PANGRAZI, R. P.(1992.) Dynamic physical education for elementary
school children, Macmillan Publishing Company, pp.37, New York,
- ERDEN M. , Y. AKMAN (1997)Eğitim Psikolojisi, Arkadaş Yayın Evi , Ankara,.
- ERKAL , M. E., GÜVEN, Ö., AYAN, D., (1998). Sosyolojik Açıdan Spor.

- ERKAL, M. (1982). Sosyolojik açıdan spor. İstankul: Filiz Kitabevi.
- ERKAN N. (1982) Sosyolojik Açıdan Spor, İstanbul, , s.7.
- FİŞEK, K.(1980) Spor Yönetimi, A. Ü. S. B. F. Yayınları No: 445 Ankara.
- FİŞEK, K.(1985) Spor Tarihi, 1985, s.26
- GALLAHUE, L. D. (1982) Understanding Motor Development In Children. Canada:Jhon Wiley, Sons, Inc., pp.382.
- GALLAHUE, D. L.(1996) Developmental physical education for today's children, McGraw-Hill, , New York , pp.78
- GEZGİN, M. F. , AMMAN, T. (1993) Temel Eğitimde Yararlılık Açısından Spor Olgusu, Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu, Manisa,
- GÖKMEN, H.,(1988.) Gençlerin Gelişmelerinde Beden Eğitimi Rolü, Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları VI. Öğretim Toplantısı,TED Yayınları, Ankara.
- GÖKMEN, Hülya-WALTER, Schnitger. (1981). Zorunlu-Seçmeli Beden Eğitimi. Dersleri ve Orta Doğu Teknik Üniversitesinde Uygulanabilirliği.
- GÖKMEN, H. (2003). Psiko Motor Gelişim. Erişim:[<http://www.sporbilimleri.org>] Erişim Tarihi: 20.05.2008.
- GÖKTAŞ, Z. ARIKAN, A.N. (2003). Farklı Cinsiyetten Sınıf Öğretmeni Adaylarının Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi, Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi Bildirileri İçinde, İ.Yıldırım(Ed.) Ankara: Sim Matbaacılık.
- GÜRA Y, E, (2002). İlköğretim Okullarındaki Öğrencilerin Beden Eğitimi Hakkında Düşünceleri ve Beklentileri. Sakarya Üniversitesi. Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- GÜRÜN, O. A. (1972) Çocuğumuzu Tanıyalım, İnkılap Yayınevi, İstanbul.
- GRAND V.(1970) Man Education and Man Povver, American Association Of School Admininistors, Washington, , pp. 105.

- HAYWOOD M. K., GETCHELL N.(2001) Life Span Motor Development. Wordsworth Editions Ltd. pp.83
- HARDIN, D. H., GARCIA, M. J.(1982.) “Diagnostic performance tests for elementary children (grades 1-4)”, Journal of Physical Education, Recreation,& Dance,pp.48-49.
- HARDMAN, K., MARSHALL, J.J.(2000) The World-Wide Survey Of The Stateand Status of School Physical Education, University of Manchester.
- KAHL H. EMMEL J. (1997)The Motor Activity Study Segment as Pilot Study of The Child and Adolescent Health Survey, Gesundheitswes.
- KALYON T. A. (1998) Spor Hekimliği Sporcu Sağlığı ve Spor Sakatlıkları. Gata Basımevi.
- KARASÜLEYMANOĞLU, A., (1987). Yeni Boyutları ile Spor, Engin Yayınları,
- KARAGÜL T.(1993) Beden Eğitimi, Açık öğretim Önlisans Yayınlan.
- KAVAK, Y. (1997). Dünyada ve Türkiye’de İlköğretim. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- KENYON, G.S. , PHERSON M. (1973). Becoming Involved in Physical Activity and Sport: A Process of Socialization, Physical Activity Human Growth and Development, New York, London, Academic Press.pp.67, 98
- KOÇ, Ş.(1998)“Değişik Kesimlerin Okul Beden Eğitimi Görüş Değerlendirmelerine İlişkin Bir Araştırma”, 2. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, , Manisa,
- LANDIN, D., HEBERT, E. P.(1997) “A comparison of three practice schedules along the contextual interference continuum”, Research Quarterly for Exercise and Sport, 68, pp.357-361.
- LUMPKIN A.(1990) PhysicalEducationAndSport A Contemporary Introduction, TimesMirror/Mosby College Publishing, , Missouri, pp.8.
- LEVIN H.M.(1987) "Work and Education" in Economics of Education: research and studies, Pergamon Press, Oxford, , pp. 149.

MACNAUGHTON, G. ve WILLIAMS, G. (1998). Techniques for Teaching Young Children in Theory and Practice. Australia: Addison Wesley Long Australia. pp.34

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI. (1994).Okul Öncesi Eğitim Programları. Okul Öncesi Genel Müdürlüğü, İstanbul.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI.(1995) İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, s.13.

MURATLI, S. (1997) Çocuk ve Spor, Kültür Matbaası, Ankara, s2,28,32 .

MUALLİMOĞLU N. (1998)Çocuklara ve Gençlere Beden Eğitimi. Avcı ol Basım.

İMAMOĞLU, F. (1992). Beden Eğitimi ve Sporun Genel Eğitim İçinde Yeri. Eğitim Dergisi. Cilt 1, Sayı 2.

ÖZYİĞİT, C., (1991). “I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, Bildiriler, Paneller,Tartışmalar”, T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Okul içi Beden Eğitimi ve Spor izcilik Dairesi Başkanlığı, Millî Eğitim Basımevi, 19-21 Aralık 1991,İzmir.

ÖNDER, A. (2003) Okulöncesi Çocuklar İçin Eğitici Drama Uygulamaları, Morpa Kültür Yayınları, s.13-14, İstanbul.

ÖZBAYDAR S. (1983) İnsan Davranışının Sınırları ve Spor Psikolojisi. Altın kitaplar Yayınevi. I. Baskı.

ÖZMEN, Ö. (1999). Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni. Ankara: Bağırhan Yayınevi.

ÖZTÜRK Ü. (1984) İlkokullarda Beden Eğitimi. Seda Yayıncılık, İstanbul,

ÖZÇELİK, A. D.(1989) Eğitim Programları ve Öğretim, Ankara: ÖSYM Yayınları

ÖZDEMİR, S. Y. İBRAHİM H, (2000) Öğretmenlik Mesleğine Giriş, 3.baskı.

PETRAY, C. K. (1989.) Organizing physical assessment (grades K-2): Strategies for the elementary physical education specialist pp. 57-60.

SEL R.(1985) İlk ve Ortaokullarda Beden Eğitimi. Öğretmen Yayınları, Ankara. .

- SENEMOĞLU, N.(1992) İngiltere’de İlköğretime Öğretmen yetiştirme ve Türkiye ile Karşılaştırılması. Türkiye’de İlköğretim Sempozyumu Sayı: 8. Ankara: H. Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları.s. 143-156.
- SMITH, D STANLEY, J.H. SHORES, (1957) Foundations Of Curriculum Development, USA Harcourt Brace and World, Inc. pp.l.
- SÖNMEZ, A. (1998). İlköğretim Sonrası Eğitim Seçenekleri, İstanbul: Millî Eğitim basım evi.
- SUNAY, H. (2002), Türkiye’de Sporun Yaygınlaştırılması Kapsamında Çağdaş Spor Yöneticilerinin Rolü ve Önemi, 7. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi, s.263-264, Antalya,Kemer.
- SUNAY, H., (1998). Spor Eğitimi Alt Yapısında Beden Eğitimi Öğretmeni ve Antrenörün Önemi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt: 3, Sayı 2, Nisan, s. 43-50.
- SUNAY, Y., SUNAY, H., (1996). Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersinde Beklentilerin Gerçekleşme Düzeyi, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 1 (4) s. 35-53.
- VARIŞ F .(1998) Eğitim Bilimine Giriş, Alkım Yayınları, İstanbul s.19.
- WILLIAMS, J. F. (1964) Principles of Physical Education publications of the American Association for Health, Physical Education, and Recreation; 8th ed. pp.57
- YAKA, A.(1991) “Eğitimde Bütünlük Kavramı Açısından Okullarda Beden Eğitiminin Yeri ve Önemi”, I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İzmir.
- YAYLACI, F. (2003). Zorunlu ve Kesintisiz Beden Eğitimi Dersi. Erişim:[<http://www.sporbilim.com>].Erişim Tarihi: 20.05.2008.
- YILDIRAN, İ., YETİM, A., ŞENEL, Ö., (1996). Farklı Cinsiyetteki Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersinden Beklentileri. Ankara. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. Cilt 1, Sayı1.
- YETİM, A.A., (2000). Sosyoloji ve Spor, Top kar Matbaacılık, Ankara. s.128

Ek

BEDEN EĞİTİMİ DERSİ DEĞERLENDİRME ANKETİ

Değerli öğretmen arkadaşım; bu araştırmanın amacı, Uşak ili Karahallı ilçesi ilköğretim okulları birinci kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi derslerine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesidir.

Elde edilecek veriler bu amaç doğrultusunda kullanılacaktır. Araştırmanın hedefine ulaşması, anket sorularını tarafsız ve önyargısız okumanıza; vereceğiniz yanıtların doğru ve eksiksiz olmasına bağlıdır.

Gösterdiğiniz ilgi ve katılımlarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Rıfat ÇİÇEK
Beden Eğitimi Öğretmeni

NOT: Aşağıdaki seçeneklerden düşüncenize uygun olanı (X) işareti ile belirtiniz.

I- BÖLÜM

Kişisel bilgiler hakkında 6 madde yer almaktadır.

1- Cinsiyetiniz : Bay () Bayan ()

2- Yaşınız : 21-25 () 26-30 () 31-35() 36-40 () 41 ve Üzeri ()

3- Mezun olduğunuz lise türü:

(Cevabınız diğer ise lütfen lise türünü yazınız.)

Öğretmen okulu ()
Düz lise ()
Meslek lisesi ()
Ticaret lisesi ()
Diğer (.....)

4- Eğitim Durumunuz :

Lisans () Yüksek Lisans () Doktora ()

5- Hizmet Süreniz :

0-5 Yıl () 6-10 Yıl () 11-15 Yıl () 16 Yıl ve Üzeri ()

6- Öğrencilik hayatınızda aktif spor yaptınız mı?

Hayır () Evet ()

II- BÖLÜM

Bu bölümde İlköğretim okulları birince kademesinde uygulanan beden eğitimi dersinin işlenişine yönelik program, ders saati, araç-gereç, tesis, malzeme, veli, yönetici ve dersin işlenişini etkileyebilecek faktörlere ait 23 madde yer almaktadır.

II- BÖLÜM	Tamamen katılıyor	Katılıyor	Biraz katılıyor	Katılmıyor	Kesinlikle Katılmıyor
1- Beden eğitimi dersinin eğitimin her aşamasında programa zorunlu ders olarak konulması eğitim ve öğretimde dersin verimliliğini artırır.					
2- Beden eğitimi dersinde, yer alan konulara uygun, olanakları, koşulları, çevreyi, vb. faktörleri dikkate alarak uygulanacak öğretim yöntemi belirlenir.					
3- Beden eğitimi dersinin oyun şeklinde yapılması uygun olur.					
4- Beden eğitimi dersinin akademik disiplin içerisinde, fiziksel hareketlere yönelik yapılması uygun olur.					
5- Beden eğitimi dersinin jimnastik ve ritme yönelik yapılması uygun olur.					
6- Beden eğitimi derslerindeki uygulamalarda, konu seçiminde öğrencilerin gelişim özellikleri çerçevesinde yaş grupları dikkate alınır					
7-Beden eğitimi dersine ayrılan haftalık ders saati yeterlidir.					
8- Beden eğitimi ders saatleri programda diğer derslerden etkilenmeyecek ve etkilemeyecek saatlere konulur.					
9-Okulda yapılan ders dışı egzersiz faaliyetleri zaman kaybıdır.					
10-Beden eğitimi dersinin etkin bir biçimde uygulanması için okuldaki imkânlar, araç-gereç ve malzeme yeterlidir.					
11-Beden eğitimi dersinin etkin bir biçimde uygulanması için çevresindeki tesis ve alanlar yeterlidir.					
12-Beden eğitimi dersi için okul ve çevresinde, ders işlemeye ve spor yapmaya uygun her türlü malzemeden yararlanılır.					
13-Öğrenciler beden eğitimi dersine düzenli olarak uygun kıyafetle katılır.					
14-Sınıftaki öğrenci sayısının yetersiz olması dersin verimini olumsuz yönde etkiler.					
15-Beden eğitimi dersinde, beden eğitimi ve spor ile ilgili kazandırılan bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamı değerlendirilir.					
16- Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde beden eğitimi öğretmenlerinden bilgi alırlar.					
17- Sınıf öğretmenleri gerekli gördüklerinde sporculardan bilgi alırlar.					
18- Sınıf öğretmenleri beden eğitimi dersinin verimini artırmak için internet ve yazılı kaynaklardan materyal ve literatür araştırması yaparlar.					
19- Sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi dersine yönelik hizmet içi eğitim kurslarına katılmaları ve yenilikleri takip etmeleri dersin verimini artırır.					
20- Okul yöneticileri, beden eğitimi derslerine gereken önemi göstermektedirler.					
21- Öğrenci velileri, beden eğitimi derslerine gereken önemi göstermektedirler.					
22- İlköğretimdeki öğrencilerin her yıl en az bir kere sağlık kontrolleri yapılır.					
23- Öğrencilerin fiziki ve performans gelişimleri her yıl için rapor olarak tutulur.					

III- BÖLÜM

Bu bölümde, ilköğretim okulları birinci kademesinde uygulanan beden eğitimi dersinin öğrenciye kazandırdıkları ile ilgili 14 madde yer almaktadır.

III- BÖLÜM	Tamamen katılıyor	Katılıyor	Biraz katılıyor	Katılmıyor	Kesinlikle Katılmıyor
24- Beden eğitimi dersi sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir.					
25- Beden eğitimi dersi, stres ve kaygı gibi olumsuzlukları aşmak için kullanılan bir araçtır.					
26- Beden eğitimi dersinde, öğrenciler beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi beceri, tavır ve alışkanlıklar edinir.					
27-Beden eğitimi dersinde, öğrenciler fiziksel aktivite alışkanlığı kazanır.					
28- Beden eğitimi dersi, öğrencilerin zihinsel ve duygusal gelişmelerine katkı sağlar.					
29-Beden eğitimi dersi, öğrencilerin sosyal yönden sağlıklı ve dengeli gelişmelerine katkı sağlar.					
30- Beden eğitimi dersi, öğrencilerin (kas kuvveti, dayanıklılık, koordinasyon, esneklik ve çeviklik) motorik özelliklerini geliştirir.					
31- Beden eğitimi dersi, çocuğun bedenini tanımasına ve daha iyi kullanmasına olanak sağlar.					
32-Beden eğitimi dersi, okul içi uygulamalarda, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini özendirme, kendini deneme ve tanıma aracı olarak kullanılır.					
33-Beden eğitimi derslerinde, öğrencilere okul sonrası hayatlarında boş zamanlarını değerlendirme alışkanlığı kazandırılır.					
34-Beden eğitimi derslerinde, öğrencilere yaşantılarında düzenli spor yapma alışkanlığı ve anlayışı kazandırılır.					
35-Beden eğitimi derslerinde, düzgün duruş alışkanlıkları kazandırılır ve temel hareketler geliştirilir.					
36-Beden eğitimi dersleri, görev ve sorumluluk alma, lidere uyma ve liderlik yapabilme becerilerini geliştirmesine katkı sağlar.					
37-Beden eğitimi dersleri, kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilme özelliklerini kazandırır.					

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı	Rıfat ÇİÇEK
Doğum Yeri ve Tarihi	Ankara / 1972
Uyruğu	T.C.
Medeni durumu	Bekar
Askerlik durumu	2004 / Ağrı Doğubayazıt
Cep Tel	0 532 344 41 46
E- mail	mcicekr@hotmail.com

EĞİTİM

2008	Ankara Üniversitesi BESYO Spor Eğitimi Bilimleri Alanı Yüksek Lisans Programı (Mezun)
2003	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü (Mezun)
1997 – 1998	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu (Hazırlık)
1997	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü (Giriş)
1989	Ankara Yenimahalle Mustafa Kemal Lisesi (Mezun)

YABANCI DİL

İngilizce	İyi
------------------	-----

İŞ DENEYİMİ

2006 -	Milli Eğitim Bakanlığı Uşak ili Karahallı İlçesi Veyis Turan Çok Programlı Lisesi Kadrolu Beden Eğitimi Öğretmenliği.
---------------	---

ALINAN BELGELER

2007	Halk Oyunları (Uşak Yöresi) sertifikası.
2005	Spor Masörlüğü Belgesi
2003	Türkiye Futbol Federasyonu -B- Lisans Futbol Antrenörü

AMAÇ

Üniversitelerde aldığım eğitim doğrultusunda, çalıştığım alanlarda en iyisini yapmak. Akademik kariyerime üniversite çatısı altında devam etmek.
--